

กรอบการพัฒนากิจกรรมเชิงพื้นที่ อำเภองาว ปี ๒๕๖๙

สำนักงานเกษตรอำเภองาว
จังหวัดลำปาง

คำนำ

การจัดทำกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่ ปี ๒๕๖๙ สำนักงานเกษตรอำเภอจาว จังหวัดลำปาง ได้จัดทำขึ้นตามตัวชี้วัดการปฏิบัติราชการของกรมส่งเสริมการเกษตร รอบที่ ๑ ในข้อ ๑.๑.๕ การขับเคลื่อนระบบส่งเสริมการเกษตรประเด็นที่ ๒ กรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ รอบ ๑ (๑ ตุลาคม ๒๕๖๘ – ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๙) เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) โดยรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์ห่วงโซ่อุปทานอย่างรอบด้าน การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาอย่างมีกลยุทธ์ การออกแบบโครงการที่ชัดเจน การจัดทำข้อเสนอโครงการที่เป็นมาตรฐาน ไปจนถึงการสรุปโครงการในรอบการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ มุ่งเน้นถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนให้มากที่สุด เพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่ ยุกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรและพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในพื้นที่ ซึ่งข้อมูลที่ได้มาจากการจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน โดยผ่านผู้นำชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล อาสาสมัครเกษตร และผู้แทนเกษตรกรระดับหมู่บ้าน ตลอดจนหน่วยงานราชการต่างๆ ในพื้นที่ของอำเภอจาว จังหวัดลำปาง

ผู้จัดทำขอขอบพระคุณผู้นำชุมชน ผู้นำองค์กรท้องถิ่น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ให้ข้อมูลและร่วมมือเป็นอย่างดี สำนักงานเกษตรอำเภอจาว หวังเป็นอย่างยิ่งว่า การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ ตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่ ฉบับนี้ จะช่วยให้การวางแผนและดำเนินงานพัฒนาการเกษตรในพื้นที่มีทิศทางที่ชัดเจน ตั้งอยู่บนฐานข้อมูลและการวิเคราะห์เชิงลึก มีตรรกะที่สามารถวัดผลและตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอน ซึ่งท้ายที่สุดจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาที่ตรงจุด การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืนให้กับเกษตรกร ชุมชน และระบบเศรษฐกิจการเกษตรในภาพรวมได้อย่างแท้จริง

สำนักงานเกษตรอำเภอจาว

กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ง
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	๑
<u>ข้อมูลด้านกายภาพ</u>	
๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๑
๑.๒ อาณาเขต	๑
๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	๒
๒. ลักษณะภูมิประเทศ	๓
๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	๓
๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน	๔
๒.๓ กลุ่มชุดดิน	๕
๓. ลักษณะภูมิอากาศ	๕
๓.๑ ฤดูกาล	๕
๓.๒ ปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิ	๖
๔. เส้นทางคมนาคม	๖
๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล	๖
๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ	๖
๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๗
๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ	๗
๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ	๗
๖. การใช้ประโยชน์ที่ดิน	๘
<u>ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ</u>	
๑. ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญ	๙
๒. สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI	๑๑
<u>ข้อมูลด้านสังคม</u>	
๑. ข้อมูลเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร	๑๑
๑.๑ เกษตรกร	๑๑
๑.๒ องค์กรและสถาบันเกษตรกร	๑๔

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ	
๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	๒๕
(๑) สินค้าเกษตรที่สำคัญ ชนิดสินค้า ข้าว	๒๕
๑.๑ แหล่งน้ำหลัก	๒๕
๑.๒ พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๒๕
๑.๓ สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต	๒๘
๑.๔ ปฏิทินการเพาะปลูก	๒๙
๑.๕ ต้นทุนการผลิต	๒๙
๑.๖ สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด	๓๐
๑.๗ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่	๓๐
๒. การวิเคราะห์ Supply chain	๓๒
บทที่ ๓ บทสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	
๑. แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการ	๓๓
๒. สรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๔๕
บรรณานุกรม	๔๘

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๑ แสดงเขตการปกครอง	๒
๒ แสดงสรุปเขตการปกครอง	๓
๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้	๔
๔ แสดงข้อมูลฤดูกาล	๕
๕ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิเฉลี่ย ๕ ปี	๖
๖ แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง	๗
๗ แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดเล็ก	๗
๘ แสดงข้อมูลสระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	๗
๙ แสดงข้อมูลบ่อบาดาล	๘
๑๐ แสดงข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน	๘
๑๑ แสดงข้อมูลด้านพืช	๙
๑๒ แสดงข้อมูลด้านปศุสัตว์	๑๐
๑๓ แสดงข้อมูลด้านประมง	๑๐
๑๔ แสดงจำนวนครัวเรือน และประชากร	๑๑
๑๕ แสดงจำนวนหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ	๑๑
๑๖ แสดงจำนวนลักษณะการประกอบอาชีพ	๑๒
๑๗ แสดงจำนวนลักษณะการถือครองที่ดิน	๑๒
๑๘ แสดงจำนวนประเภทเอกสารสิทธิ์	๑๒
๑๙ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร	๑๔
๒๐ แสดงจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์	๑๔
๒๑ แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	๑๕
๒๒ แสดงข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	๒๐
๒๓ แสดงข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์	๒๑
๒๔ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร	๒๑
๒๕ แสดงจำนวนอาสาสมัครเกษตร	๒๒
๒๖ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน	๒๒
๒๗ แสดงข้อมูลศูนย์หลักและศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๒๓

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๒๘	แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่	๒๔
๒๙	แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว	๒๕
๓๐	แสดงครัวเรือนเกษตรกร พื้นที่ปลูก และผลผลิตข้าว	๒๖
๓๑	แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม	๒๗
๓๒	แสดงต้นทุนการผลิตข้าว	๒๙
๓๓	แสดงเกษตรต้นแบบของสินค้าในพื้นที่	๓๐
๓๔	แสดงองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่	๓๑
๓๕	แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้า ข้าว อำเภอฉวาง	๓๒
๓๖	แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) (โครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาและสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่และเกษตรกรปราดเปรื่อง)	๓๓
๓๖	แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) (โครงการส่งเสริมและพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าข้าวแก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชน)	๓๕
๓๖	แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) (โครงการส่งเสริมการแปรรูปและพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าข้าวแก่กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร)	๓๗
๓๖	แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) (โครงการส่งเสริมการทำแปลงเรียนรู้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่นสินค้าข้าว)	๓๙
๓๖	แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) (โครงการรณรงค์ลดการเผาเศษวัสดุการเกษตรในไร่นา)	๔๑
๓๖	แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) (โครงการส่งเสริมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์/ปุ๋ยชีวภาพในการผลิตข้าวคุณภาพ)	๔๓
๔๒	แสดงสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๔๕

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
๑	แผนที่แสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอ	๑
๒	แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอ	๓
๓	แผนที่แสดงความลาดชันอำเภอ	๔
๔	แผนที่แสดงกลุ่มชุดดินอำเภอ	๕
๕	แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินอำเภอ	๙
๖	แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว	๒๕
๗	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง)	๒๖
๘	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม	๒๗
๙	แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าว	๒๙
๑๐	แสดงวิธีการตลาดข้าวอำเภอ	๓๐

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

ข้อมูลด้วยกายภาพ

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

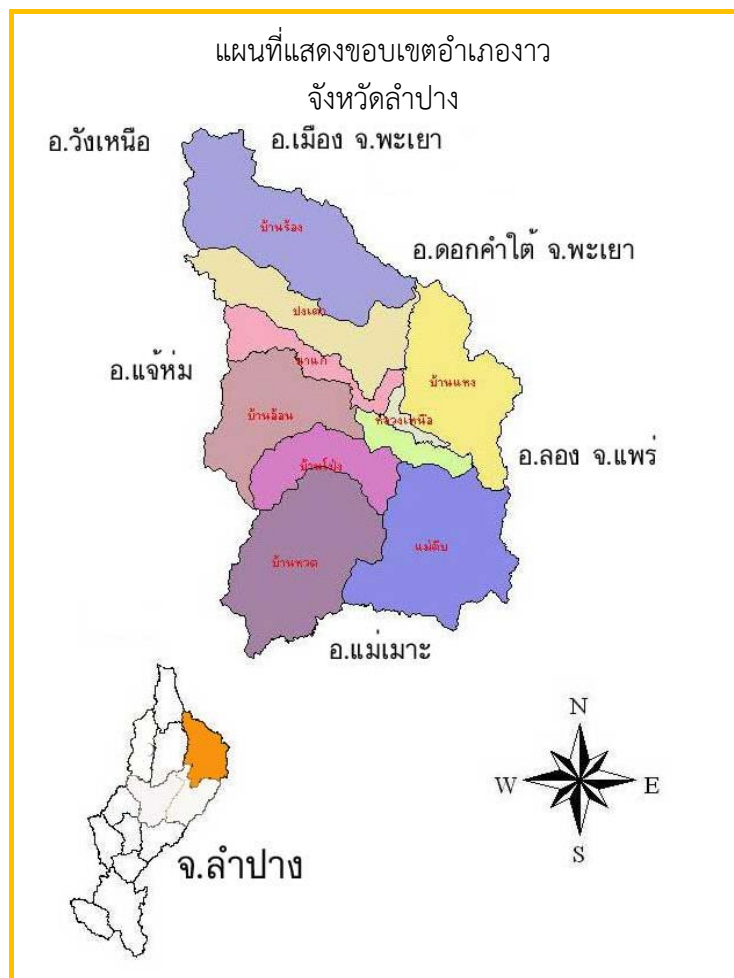
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

อำเภองาว ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัด มีพื้นที่ประมาณ ๑,๘๑๕ ตารางกิโลเมตร เป็นอำเภอชายแดนติดกับจังหวัดพะเยาและจังหวัดแพร่ ห่างจากอำเภอเมืองลำปางประมาณ ๘๓ กิโลเมตร อำเภอเมืองพะเยาประมาณ ๕๐ กิโลเมตร และอำเภอเมืองแพร่ ประมาณ ๘๙ กิโลเมตร

๑.๒ อาณาเขต

อำเภองาว มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง และอำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา และอำเภอสอง จังหวัดแพร่
- ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอสอง จังหวัดแพร่ และอำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

ภาพที่ ๑ แผนที่แสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอ
(ที่มา : ที่ว่าการอำเภองาว จังหวัดลำปาง, พ.ศ.๒๕๖๘)

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตปกครองออกเป็น ๑ อำเภอ แบ่งเป็นจำนวน ๒ เทศบาล ๘ อบต. ๑๐ ตำบล ๘๕ หมู่บ้าน

- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น เทศบาลตำบล จำนวน ๒ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๘ แห่ง

ตารางที่ ๑ แสดงเขตการปกครอง

ตำบล หมู่ที่	ตำบล แม่ตึบ	ตำบล นาแก	ตำบล บ้านหวด	ตำบล หลวงเหนือ	ตำบล บ้านอ้น
๑	บ้านดอกคำใต้	บ้านทุ่งศาลา	บ้านร่องคำ	บ้านสบแหง	บ้านแม่กวัก
๒	บ้านหลวง	บ้านหนองเหียง	บ้านหวด	บ้านศรีป่าน	บ้านอ้นใต้
๓	บ้านน้ำหลง	บ้านนาแก	บ้านห้วยตาก	บ้านคุ้ม	บ้านอ้นเหนือ
๔	บ้านจิวาม	บ้านแม่ฮ้าง	บ้านปางหละ	บ้านดอนไชย	บ้านปงมะโอ
๕	บ้านแม่ขาว	บ้านแม่แป้น	บ้านแม่พร้าว	บ้านใหม่	บ้านห้วยหก
๖		บ้านสันติสุข	บ้านใหม่ธานี	บ้านทุ่งโป้	บ้านอ้นหัวทุ่ง
๗					บ้านแม่กวักดอนแก้ว
๘					บ้านขุนอ้นพัฒนา

ตารางที่ ๑ (ต่อ)

ตำบล หมู่ที่	ตำบล หลวงใต้	ตำบล บ้านแหง	ตำบล บ้านโป่ง	ตำบล ปงเตา	ตำบล บ้านร้อง
๑	บ้านน้ำจำ	บ้านแหงเหนือ	บ้านสบเอิม	บ้านปงเตา	บ้านนาแรม
๒	บ้านทุ่ง	บ้านแหงใต้	บ้านใหม่นาแซ่	บ้านห้วยอุ้น	บ้านร้อง
๓	บ้านน้ำล้อม	บ้านร่องเห็ด	บ้านสบพลึง	บ้านพร้าว	บ้านสบปอน
๔	บ้านปงคก	บ้านบ่อฮ้อ	บ้านโป่ง	บ้านปันเหนือ	บ้านข่อย
๕	บ้านทุ่งส้ม	บ้านแม่ฮอน	บ้านเปือย	บ้านปันใต้	บ้านผาแดง
๖	บ้านวังควาย	บ้านทุ่งโป่ง	บ้านเหล่า	บ้านบ่อสี่เหลี่ยม	บ้านปากบอก
๗	บ้านดง	บ้านแหงเหนือ	บ้านหาดเขียว	บ้านขุนแหง	บ้านแม่ขาวใต้
๘	บ้านใหม่เจริญสุข	บ้านร่องเห็ดพัฒนา	บ้านต้นมัน	บ้านหัวทุ่ง	บ้านใหม่พัฒนา
๙			บ้านโป่งพัฒนา	บ้านปันพัฒนา	บ้านท่าเจริญ
๑๐			บ้านเปือยทอง	บ้านห้วยน้ำต้น	บ้านร้องพัฒนา
๑๑			บ้านสันโค้งพัฒนา	บ้านสามเหลี่ยม	บ้านขวัญคีรี
๑๒			บ้านโป่งแก้ว	บ้านปงเตา	บ้านชนแดน
๑๓				บ้านพร้าวใหม่พัฒนา	บ้านแม่คำหล้า

ที่มา : ที่ว่าการอำเภองาว จังหวัดลำปาง, พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๒ แสดงสรุปเขตการแบ่งเขตการปกครอง

ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด (ไร่)	อบต.	เทศบาลตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนบ้าน (ครัวเรือน)
แม่ตึบ	๑๕๔,๒๙๙.๐๕	๑	๐	๕	๑,๔๗๒
นาแก	๔๗,๕๑๙.๔๒	๑	๐	๖	๑,๓๓๕
บ้านหวด	๒๐๒,๐๐๑.๗๕	๑	๐	๖	๑,๘๗๕
หลวงเหนือ	๖,๑๗๔.๓๘	๐	๑	๖	๒,๓๓๙
บ้านอ้อน	๘๓,๑๒๑.๓๐	๑	๐	๘	๑,๖๖๘
หลวงใต้	๑๕,๒๐๔.๑๓	๐	๑	๘	๒,๔๙๕
บ้านแหง	๙๖,๕๗๒.๑๙	๑	๐	๘	๒,๒๔๘
บ้านโป่ง	๕๕,๙๔๙.๗๓	๑	๐	๑๒	๒,๔๕๖
ปงเตา	๙๐,๙๗๕.๕๗	๑	๐	๑๓	๒,๗๓๕
บ้านร้อง	๒๐๐,๘๕๘.๑๘	๑	๐	๑๓	๒,๔๘๖
รวม	๙๕๒,๖๗๕.๗๐	๘	๒	๘๕	๒๑,๑๐๙

ที่มา : สถิติประชากรทางการทะเบียนราษฎร สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, พ.ศ. ๒๕๖๘

๒. ลักษณะภูมิประเทศ

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

อำเภอองาว มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบภูเขาสูง ป่าค่อนข้างทึบ ทรัพยากรป่าไม้อุดมสมบูรณ์
รวมพื้นที่ ๗๒๒,๘๔๓.๔๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๘๘ ของพื้นที่ทั้งหมด

ภาพที่ ๒ ภาพแสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอองาว

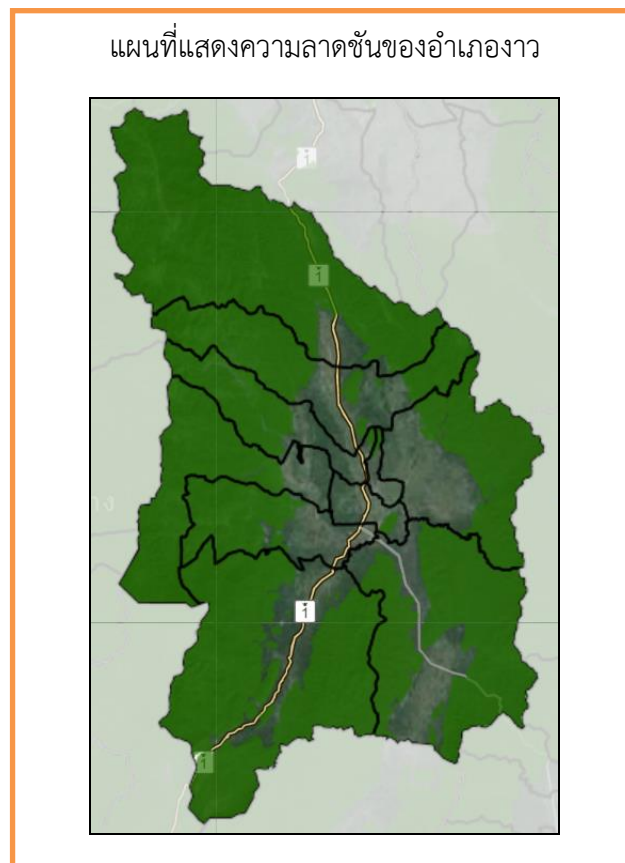
(ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์, พ.ศ.๒๕๖๙)

ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
แม่ตึบ	๑๕๔,๒๙๙.๐๕	๑๒๒,๕๖๓.๐๐	๗๙.๔๓
นาแก	๔๗,๕๑๙.๔๒	๒๙,๗๘๐.๙๐	๖๒.๖๗
บ้านหวด	๒๐๒,๐๐๑.๗๕	๑๗๖,๒๓๖.๐๐	๘๗.๒๔
หลวงเหนือ	๖,๑๗๔.๓๘	๙๗๙.๙๗	๑๕.๘๗
บ้านอ้อน	๘๓,๑๒๑.๓๐	๖๒,๗๐๙.๔๐	๗๕.๔๔
หลวงใต้	๑๕,๒๐๔.๑๓	๖,๑๔๖.๓๔	๔๐.๔๓
บ้านแหง	๙๖,๕๗๒.๑๙	๖๔,๔๒๗.๔๐	๖๖.๗๑
บ้านโป่ง	๕๕,๙๔๙.๗๓	๓๖,๓๘๐.๙๐	๖๕.๐๒
ปงเตา	๙๐,๙๗๕.๕๗	๖๐,๙๑๓.๕๐	๖๖.๙๖
บ้านร้อง	๒๐๐,๘๕๘.๑๘	๑๖๒,๗๐๖.๐๐	๘๑.๐๑
รวม	๙๕๒,๖๗๕.๗๐	๗๒๒,๘๔๓.๔๑	๗๕.๘๘

ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์, พ.ศ. ๒๕๖๙

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

ภาพที่ ๓ ภาพแสดงความลาดชันอำเภองาว
(ที่มา ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์, พ.ศ. ๒๕๖๙)

๓.๒ ปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิ

ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิเฉลี่ย ๕ ปี

ปี	ปริมาณน้ำฝน รวมทั้งปี (มม.)	ปริมาณฝน เฉลี่ย (มม.)	จำนวนวัน ฝนตก (วัน)	เดือนที่ฝน สูงสุด	อุณหภูมิ (องศาเซลเซียส)		
					สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี
๒๕๖๓	๑,๑๗๑.๗	๙๗.๖	๑๔๑	สิงหาคม	๔๓.๓	๘.๕	๒๘.๖
๒๕๖๔	๑,๒๔๑.๕	๑๐๗.๖	๑๘๕	สิงหาคม	๔๑.๓	๘.๐	๒๗.๘
๒๕๖๕	๘๕๘.๓	๗๑.๕	๑๐๖	กันยายน	๔๐.๕	๑๒.๗	๒๗.๘
๒๕๖๖	๘๓๐.๙	๖๙.๒	๑๐๕	กันยายน	๔๒.๙	๑๒.๗	๒๘.๕
๒๕๖๗	๑,๖๕๕.๑	๑๓๗.๙	๒๒๙	สิงหาคม	๔๓.๖	๑๒.๘	๒๘.๙

ที่มา : ศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคเหนือ, พ.ศ.๒๕๖๘

๔. เส้นทางคมนาคม

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

อำเภอจาว มีการเดินทางระหว่างตำบลและหมู่บ้าน โดยใช้เส้นทางในการเชื่อมต่อขนส่งผลผลิตทางการเกษตร ดังนี้

- ทางหลวงชนบทหมายเลข ๑๑๕๔ เส้นทางระหว่างตำบลแม่ต๊ำ ถึงที่ว่าการอำเภอจาว ระยะทาง ๒๐ กิโลเมตร
- ทางหลวงชนบทหมายเลข ๔๐๗๒ เส้นทางระหว่างตำบลบ้านแหง ถึงที่ว่าการอำเภอจาว ระยะทาง ๑๕ กิโลเมตร
- ทางแผ่นดินหลวงหมายเลข ๑๐๓ เส้นทางระหว่างตำบลแม่ต๊ำ ถึงตำบลหลวงใต้ ระยะทาง ๒๐ กิโลเมตร
- ทางหลวงชนบทหมายเลข ๑๐๑๓ เส้นทางระหว่างตำบลปงเตา ตำบลบ้านอ้อ และตำบลหลวงใต้
- ทางหลวงชนบทหมายเลข ๑๐๐๕ เส้นทางระหว่างตำบลบ้านโป่ง และตำบลบ้านอ้อ
- ทางหลวงชนบทหมายเลข ๕๐๒๔ เส้นทางตำบลปงเตา

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ

การคมนาคมติดต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ สามารถเดินทางได้หลายเส้นทาง โดยมีรายละเอียดดังนี้
ทางรถยนต์ สามารถเดินทางได้สะดวก คือ เส้นทางหลักที่เป็นถนนลาดยาง เช่น จากตัวเมืองลำปาง เข้าสู่ อ.จาว (ถนนพหลโยธิน) หรือเส้นทางเก่าแพร่-จาว (ทางหลวง ๑๑๕๔)

สถานีขนส่งผู้โดยสาร จำนวน ๔ สถานี มีสายเดินรถประจำทางระหว่างอำเภอ/จังหวัด ได้แก่ จุดจอดจาว (ตรงข้ามโรงเรียนอนุบาลจาว) และ จุดจอด อ.จาว บนถนนพหลโยธิน ตำบลหลวงเหนือ เส้นทางและบริการ มีรถตู้สาย ลำปาง - จาว และรถตู้สาย แพร่-จาว-เชียงราย มีรถทัวร์สาย เชียงราย-กรุงเทพฯ เชียงราย-นครพนม และเชียงราย-ขอนแก่น

ทางหลวงแผ่นดิน ดังนี้

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑ (ถนนพหลโยธิน): เป็นเส้นทางหลักเชื่อมต่อจากอำเภอเมืองลำปาง ผ่านอำเภอจาว ขึ้นไปยังจังหวัดพะเยาและเชียงราย เส้นทางระหว่างตำบลบ้านหวด ถึงตำบลบ้านร้อง ระยะทาง ๖๔ กิโลเมตร
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๓ (ถนนวังซ้าย): เชื่อมต่อระหว่างจังหวัดแพร่ (อำเภอสอง) กับอำเภอจาว จังหวัดลำปาง เป็นเส้นทางสายเก่าที่สำคัญ เส้นทางระหว่างตำบลแม่ต๊ำ ถึงตำบลหลวงใต้ ระยะทาง ๒๐ กิโลเมตร
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๑๕๔: เป็นส่วนหนึ่งของเส้นทางในสาย ๑๐๓ เชื่อมต่อระหว่างอำเภอสอง จังหวัดแพร่ และอำเภอจาว จังหวัดลำปาง

๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ (เช่น แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง)

แม่น้ำงาว เป็นแม่น้ำสายหนึ่งที่มีต้นกำเนิดในอำเภองาว จังหวัดลำปาง โดยต้นน้ำเกิดมีแหล่งกำเนิดจากตอยปากบอผาแดง ในเขตบ้านขุนแม่งาว ตำบลบ้านร้อง อำเภองาว จังหวัดลำปาง เป็นภูเขาสายหนึ่งของทิวเขาผีปันน้ำตะวันออก ไหลผ่านที่ราบลุ่มจากที่ภูเขาสูงลงสู่อำเภองาว จากนั้นไหลบรรจบสู่แม่น้ำยมที่อำเภอสอง จังหวัดแพร่ เป็นลำน้ำสาขาหลักของแม่น้ำยม หนึ่งในแม่น้ำสายต้นกำเนิด แม่น้ำเจ้าพระยา

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ

๑) โครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง

ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง

ที่	ชื่ออ่าง/ประตูปรับน้ำ	ตำบล	ความจุที่ระดับน้ำสูงสุด (ล้าน ลบ.ม.)	ความจุที่ระดับน้ำเก็บกัก (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)
๑	อ่างเก็บน้ำห้วยแม่งอน	บ้านแหง	๑.๒๘๐	๐.๑๑๖	๓,๐๐๐
๒	อ่างเก็บน้ำแม่ฮ้อน ๒	บ้านฮ้อน	๑๙.๑๐	๐.๕	๑๐,๐๐๐

ที่มา : โครงการชลประทานลำปาง กรมชลประทาน, พ.ศ.๒๕๖๘

๒) โครงการชลประทานขนาดเล็ก

ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดเล็ก

ที่	ตำบล	โครงการ						รวมปริมาณน้ำ (ล้าน ลบ.ม.)	รวมพื้นที่ได้รับประโยชน์ (ไร่)
		อ่างเก็บน้ำ	ท่อระบายน้ำ	ฝาย	ระบบส่งน้ำ	สถานีสูบน้ำ	รวม		
๑	บ้านแหง	✓					๒	๓.๙๘๘๙	๗,๘๐๐

ที่มา : โครงการชลประทานลำปาง กรมชลประทาน, พ.ศ.๒๕๖๘

๓) แหล่งน้ำอื่น ๆ

(๑) สระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน (บ่อจั่ว ขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร)

ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลสระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

ที่	ตำบล	ปี ๒๕๕๘ - ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๘		รวม	
		ราย	บ่อ	ราย	บ่อ	ราย	บ่อ
๑	หลวงเหนือ	๗	๗			๗	๗
๒	หลวงใต้	๔๒	๔๔			๔๒	๔๔
๓	บ้านโป่ง	๔๘	๕๖			๔๘	๕๖
๔	บ้านร้อง	๘	๘			๘	๘
๕	ปงเตา	๕๕	๕๕			๕๕	๕๕
๖	นาแก	๔๒	๔๒			๔๒	๔๒
๗	บ้านฮ้อน	๓๖	๓๖			๓๖	๓๖
๘	บ้านแหง	๘๗	๙๘	๒		๘๙	๑๐๐
๙	บ้านหวด	๔๐	๔๔	๒		๔๒	๔๖
๑๐	แม่ตึบ	๕๖	๗๒			๕๖	๗๒
รวม		๔๒๑	๔๖๒	๔	๔	๔๒๕	๔๖๖

ที่มา : ระบบบริหารจัดการข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๘

(๒) บ่อบาดาล

ตารางที่ ๙ แสดงข้อมูลบ่อบาดาล

ที่	ตำบล	ด้านการเกษตร (บ่อ)	ด้านอุปโภค – บริโภค (บ่อ)	รวม (บ่อ)
๑	หลวงเหนือ	๙	–	๙
๒	หลวงใต้	๗	–	๗
๓	บ้านโป่ง	๑๒	–	๑๒
๔	บ้านร้อง	๕	–	๕
๕	พงเตา	–	–	–
๖	นาแก	๒	–	๒
๗	บ้านอ้อน	–	–	–
๘	บ้านแหง	๑๑	–	๑๑
๙	บ้านหวด	๑๗	–	๑๗
๑๐	แม่ตึบ	๔	–	๔
รวม		๖๗		๖๗

ที่มา : ระบบบริการข้อมูลบ่อน้ำบาดาล กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, พ.ศ.๒๕๖๘

๖. การใช้ประโยชน์ที่ดิน

ตารางที่ ๑๐ แสดงข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า	๗๒๒,๘๔๓.๔๑	๗๕.๘๘
พืชไร่	๙๒,๘๘๖.๑๑	๙.๗๕
ไม้ยืนต้น	๒๔,๗๑๘.๔๙	๒.๕๙
ไม้ผล	๑๕,๙๐๙.๖๗	๑.๖๗
พืชสวน	๖.๕๕	๐.๐๐
พื้นที่นา	๔๘,๔๗๗.๙๖	๕.๐๙
ทุ่งหญ้าและโรงเลี้ยงสัตว์	๘๕.๗๗	๐.๐๑
พื้นที่น้ำ	๒,๗๒๔.๔๙	๐.๒๙
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๒๕,๙๒๖.๙๓	๒.๗๒
เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	๕๒.๖๓	๐.๐๑
ไร่นาวนเวียน	๑๙,๐๔๓.๖๙	๒.๐๐

ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์, พ.ศ.๒๕๖๘

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

ประชากรอำเภอแกว ประชากรมีอาชีพหลักคือ ประกอบกิจกรรมทางการเกษตร มีพื้นที่การเกษตร
จำนวน ๙๙,๙๕๓.๔๗ ไร่ (ร้อยละ ๑๐.๔๙ ของพื้นที่อำเภอ) โดยอยู่พื้นที่ในเขตชลประทานร้อยละ ๕

ตารางที่ ๑๑ แสดงข้อมูลด้านพืช

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร (ไร่) อำเภองาว จังหวัดลำปาง							
		ข้าว	ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์	มัน สำปะหลัง	ยางพารา	ไม้ผล	กระเทียม	ปาล์ม น้ำมัน	รวมทั้งหมด
แม่ติบ	๑๕๔,๒๙๙.๐๕	๔,๑๒๓.๘๐	๑๐,๑๐๙.๐๐	๕๔๑.๖๑	๑๗๗	๕๗	๒๕๐	๑๒	๑๕,๒๗๐.๔๑
นาแก	๔๗,๕๑๙.๔๒	๒,๖๘๙.๔๘	๒,๘๙๓.๐๐	๑๔๘.๒๕	๖๐๖	๓๒๓	๒๐	๒๐	๖,๖๙๙.๗๓
บ้านหวด	๒๐๒,๐๐๑.๗๕	๑,๖๐๔.๑๙	๖,๔๙๓.๐๐	๔๕.๒๕	๑๐๗	๕๒๙	๑๓๗.๕	๒.๕	๘,๙๑๘.๔๔
หลวงเหนือ	๖,๑๗๔.๓๘	๑,๕๙๖.๗๗	๓๙๔.๖		๑,๑๙๔.๐๐	๒๙๑	๒๕		๓,๕๐๑.๓๗
บ้านอ้อน	๘๓,๑๒๑.๓๐	๓,๑๓๖.๓๕	๕,๒๗๕.๐๐	๔๑.๗๒	๙๙๐	๑,๑๔๐.๐๐	๓๔๕		๑๐,๙๒๘.๐๗
หลวงใต้	๑๕,๒๐๔.๑๓	๒,๔๑๒.๐๓	๒,๐๔๗.๐๐	๓๐.๕๐	๖๐๙	๔๔๓	๒๒๐		๕,๗๖๑.๕๓
บ้านแหง	๙๖,๕๙๒.๑๙	๘,๙๗๐.๙๐	๓,๘๘๖.๐๐	๕๑.๕	๖๒๖	๒๗๑	๑๑๐๕		๑๔,๙๑๐.๔๐
บ้านโป่ง	๕๕,๙๔๙.๗๓	๒,๙๑๒.๑๙	๖,๑๐๐.๐๐	๑๒๗.๘๘	๔๘๔	๒๑๐		๔๖.๒๕	๙,๘๗๙.๙๒
ปงเตา	๙๐,๙๗๕.๕๗	๒,๗๕๘.๘๘	๔,๕๑๐.๕๔	๙๒.๙๓	๑,๙๐๐.๐๐	๑,๘๔๗.๖๔		๑.๗๕	๑๑,๑๑๑.๗๔
บ้านร้อง	๒๐๐,๘๕๘.๑๘	๓,๖๕๐.๘๖	๗,๗๙๘.๐๐	๘๒	๓๓๑	๑,๐๔๕.๐๐	๖๔	๑	๑๒,๙๗๑.๘๖
พื้นที่รวม	๙๕๒,๖๗๕.๗๐	๓๓,๘๕๕.๔๕	๙๙,๕๐๖.๑๔	๑,๑๖๑.๒๔	๗,๐๒๔.๐๐	๖,๑๕๖.๖๔	๒,๑๖๖.๕๐	๘๓.๕๐	๙๙,๙๕๓.๔๗

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภองาว, พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๒ แสดงข้อมูลด้านปศุสัตว์

ตำบล	เกษตรกร ผู้เลี้ยงสัตว์รวม (ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)
แม่ติบ	๕๘๒	๔,๑๐๙	๑๒๑	๓๒๑	๑๓,๙๓๓	๗
นาแก	๒๔๔	๑๗๒	-	๒๑๙	๙,๕๒๗	๓๘
บ้านหวด	๑๙๙	๑๓๖	๗	๒๒๒	๘,๐๔๘	๑
หลวงเหนือ	๒๒๓	๓๘๕	-	๙๓	๙,๒๘๒	-
บ้านอ้อน	๕๖๙	๕๒๖	๗๐	๙๘๗	๑๘,๑๘๕	๑๐๘
หลวงใต้	๓๓๕	๗๔๗	๑๖	๙๐	๑๑,๑๒๖	๕๐
บ้านแหง	๑,๐๒๒	๘,๓๓๐	๗๕	๑๗๘	๒๔,๒๓๗	๕๙
บ้านโป่ง	๕๕๘	๓๖๙	๑๑	๕๑๘	๒๑,๘๙๒	๗๙
ปงเตา	๓๕๔	๒๙๙	๘๖	๓๐๖	๑๒,๖๖๗	-
บ้านร้อง	๔๔๓	๔๔๔	๑๒๒	๘๔๖	๑๖,๐๙๙	๕๒๕
รวมทั้งหมด	๔,๕๒๙	๑๕,๕๑๗	๕๐๘	๓,๗๘๐	๑๔๔,๙๙๖	๘๖๗

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภองาว,พ.ศ.๒๕๖๘

- โรงงานผลิตอาหารสัตว์ / โรงงานฆ่าสัตว์ปีกมาตรฐาน ไม่มี
- ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ขนาดใหญ่ ๔ จำนวน คือ
 ๑. อู๊ดฟาร์ม ที่ตั้ง เลขที่ ๒๓๓ ม.๑๓ ต.ปงเตา อ.งาว จ.ลำปาง
 ๒. ยศฟาร์ม ที่ตั้ง เลขที่ ๒๓๓ ม.๑๓ ต.ปงเตา อ.งาว จ.ลำปาง
 ๓. ญัฐพงษ์ฟาร์ม ที่ตั้ง เลขที่ ๑๘๗ ม.๒ ต.บ้านร้อง อ.งาว จ.ลำปาง
 ๔. อานนท์ฟาร์ม ที่ตั้ง เลขที่ ๕๐ ม.๕ ต.ปงเตา อ.งาว จ.ลำปาง

ตารางที่ ๑๓ แสดงข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ตำบล	เกษตรกร รวม (ราย)	ปลานิล/ปลา ทับทิม (บ่อ)	ปลากะพง ขาว (บ่อ)	ปลาดุก (บ่อ)	กุ้งก้ามกราม (บ่อ)
แม่ติบ	๔๖	๖๘			
นาแก	๓๐	๒๗		๑๔	
บ้านหวด	๖	๗			
หลวงเหนือ	๑๑	๕		๑๖	
บ้านอ้อน	๓๒	๓๒			
หลวงใต้	๒๓	๒๑	๑	๑	
บ้านแหง	๔๒	๔๒			
บ้านโป่ง	๑๗	๑๓		๔	
ปงเตา	๓๖	๔๔			๒
บ้านร้อง	๑๒๙	๙๐		๕๕	
รวมทั้งหมด	๓๗๒	๖๘	๑	๙๐	๒

ที่มา : สำนักงานประมงอำเภองาว, พ.ศ.๒๕๖๘

๒. สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI

ไม่มี

ข้อมูลด้านสังคม

๑. ข้อมูลเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร

๑.๑ เกษตรกร

๑) ครุฑเรือนและประชากร

ตารางที่ ๑๔ แสดงจำนวนครุฑเรือน และประชากร

ที่	ตำบล	ครุฑเรือน ทั้งหมด	ครุฑเรือน เกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	แม่ตึบ	๑,๔๗๒	๘๐๕	๒,๐๐๗	๒,๑๒๑	๔,๑๒๘
๒	นาแก	๑,๓๓๕	๕๕๕	๑,๖๙๖	๑,๗๖๗	๓,๔๖๓
๓	บ้านหวด	๑,๘๗๕	๔๘๘	๒,๔๔๕	๒,๓๒๐	๔,๗๖๕
๔	หลวงเหิน	๒,๓๓๙	๒๘๙	๑,๙๔๖	๒,๑๗๐	๔,๑๑๖
๕	บ้านอ้อ	๑,๖๖๘	๖๕๐	๒,๑๖๒	๒,๑๒๐	๔,๒๘๒
๖	หลวงใต้	๒,๔๙๕	๔๘๐	๒,๕๓๔	๒,๖๙๐	๕,๒๒๔
๗	บ้านแห	๒,๒๔๘	๑,๑๘๘	๒,๙๕๖	๒,๙๑๐	๕,๘๖๖
๘	บ้านโป่ง	๒,๔๕๖	๗๘๔	๓,๑๙๗	๓,๑๕๐	๖,๓๔๗
๙	ปงเตา	๒,๗๓๕	๗๑๗	๓,๓๙๔	๓,๔๕๔	๖,๘๔๘
๑๐	บ้านร้อง	๒,๔๘๖	๙๓๘	๒,๙๑๓	๒,๙๔๑	๕,๘๕๔
รวม		๒๑,๑๐๙	๖,๕๙๐	๒๕,๒๕๐	๒๕,๖๔๓	๕๐,๘๙๓

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอเมืองาว, พ.ศ.๒๕๖๘

๒) หัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ

ตารางที่ ๑๕ แสดงจำนวนหัวหน้าครุฑเรือนจำแนกตามอายุ

ช่วงอายุ (ปี)	ครุฑเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๒,๔๖๔	๓๑.๗๐
๕๖ - ๖๕ ปี	๒,๗๗๒	๓๕.๖๖
๔๖ - ๕๕ ปี	๑,๕๙๔	๒๐.๕๐
๓๖ - ๔๕ ปี	๗๓๒	๙.๔๒
๒๖ - ๓๕ ปี	๑๙๓	๒.๔๘
๑๘ - ๒๕ ปี	๑๙	๐.๒๔
รวม	๗,๗๗๔	๑๐๐.๐๐

ที่มา : Fast BI (Farmer Analytic System of Thailand) ข้อมูลปี ๒๕๖๗ ตัดยอด ๓๐ เม.ย. ๒๕๖๘, พ.ศ.๒๕๖๙

๓) ลักษณะการประกอบอาชีพ

ตารางที่ ๑๖ แสดงจำนวนลักษณะการประกอบอาชีพ

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๗,๔๘๐	๙๖.๒๒
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๒๙๔	๓.๗๘
รวม	๗,๗๗๔	๑๐๐.๐๐

ที่มา : Fast BI (Farmer Analytic System of Thailand) ข้อมูลปี ๒๕๖๗ ตัดยอด ๓๐ เม.ย. ๒๕๖๘, พ.ศ.๒๕๖๙

๔) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ตารางที่ ๑๗ แสดงจำนวนลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๓,๔๔๙	๒๐,๐๒๐.๐๐
เช่า	๑,๗๐๓	๘,๖๕๓.๐๐
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๓,๙๗๑	๕๓,๕๗๘.๐๐
รวม **	๖,๕๑๕	๘๒,๒๕๑.๐๐

ที่มา : Fast BI (Farmer Analytic System of Thailand) ข้อมูลปี ๒๕๖๗ ตัดยอด ๓๐ เม.ย. ๒๕๖๘, พ.ศ.๒๕๖๙

๕) ประเภทเอกสารสิทธิ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของตนเอง)

ตารางที่ ๑๘ แสดงจำนวนประเภทเอกสารสิทธิ

ประเภทเอกสารสิทธิ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรองของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ	
๒,๕๓๒	๙๙๓	๐	๖๐๕	๓,๔๔๙

ที่มา : Fast BI (Farmer Analytic System of Thailand) ข้อมูลปี ๒๕๖๗ ตัดยอด ๓๐ เม.ย. ๒๕๖๘, พ.ศ.๒๕๖๙

๖) รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร

เกษตรกรอำเภองาว มีรายได้เฉลี่ยรวม ๙๔,๒๙๑.๐๐ บาท/ปี โดยมีรายได้ในภาคการเกษตรเฉลี่ย ๔๑,๐๑๘.๐๐ บาท และรายได้นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย ๕๓,๒๗๓.๐๐ บาท

๗) สินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกร

เกษตรกรอำเภองาว มีหนี้สินเฉลี่ยรวม ๙๖,๑๙๘.๐๒ บาท/ปี โดยมีหนี้สินในภาคการเกษตรเฉลี่ย ๔๘,๗๕๔.๔๓ บาท และหนี้สินนอกภาคการเกษตรเฉลี่ย ๔๗,๔๔๓.๕๙

๘) ประเพณีและวัฒนธรรม

(๑) การนับถือศาสนา

ส่วนใหญ่ประชาชนชาวอำเภองาว ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธมี วัด ๔๖ แห่ง สำนักสงฆ์

(๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

(๒.๑) ประเพณีบุญเลี้ยงผี ฟ้อนผิมด ผีเม็ง เดือนมกราคม

กิจกรรมโดยสังเขป ฟ้อนผิมด / ผีเม็ง เชื่อกันว่าเป็นผีบรรพบุรุษของชนพื้นเมือง เป็นการบูชาเพื่อการติดต่อกับวิญญาณผ่านร่างทรงเพื่อถามไถ่กันทั่วไปเพื่อแจ้งข่าวถึงกันและกัน เชื่อว่าผิมดเป็นจำพวกครู/เกษตรไม่ชอบโลดโผน ส่วนผีเม็ง เป็นจำพวกนักรบชอบการรบราฆ่าฟันความสำคัญของประเพณี เมื่อมีการจัดทำพิธีในหมู่บ้านบรรดาลูกหลานที่ไปทำมาหากินที่อื่นจะต้องกลับมาไหว้ผีเพื่อความเป็นสิริมงคลกับตนเอง อีกนัยหนึ่งอาจถือได้ว่าเป็นการรวมญาติของตระกูล/ครอบครัวในแต่ปีซึ่งเป็นลักษณะที่ดีของการสร้างสายสัมพันธ์ในเครือญาติ

(๒.๒) งานปีใหม่ของชาวดอย เดือนกุมภาพันธ์

กิจกรรมโดยสังเขป ลักษณะคล้าย ประเพณีตรุษจีนของจีนในเมือง แต่จะคงความดั้งเดิมของประเพณีไว้มาก กล่าวคือพิธีกรรมของหมู่บ้านจะยังคงความเชื่อเรื่องผีบรรพบุรุษอย่างมาก จัดพิธีเซ่นไหว้ผี โดยการฆ่าหมูเพื่อบูชาหรือเพื่อเป็นการแก้บน ลักษณะพิธีกรรมของแต่ละเผ่าไม่เหมือนกัน ความสำคัญลักษณะพิธีกรรมของแต่ละเผ่าจะมีกฎปฏิบัติเคร่งครัดมาก เช่นช่วงเวลาไหว้ผิ้อยู่ที่นั่น ห้ามผู้ใดในหมู่บ้านออกไปข้างนอกหมู่บ้าน และผู้คนที่ไม่ใช่คนในหมู่บ้านห้ามเข้าพื้นที่หมู่บ้านเด็ดขาด หรือถ้าหลงเข้าไปแล้วจะห้ามไม่ให้ออกมาจนกว่าจะหมดเวลาของพิธีกรรม ลักษณะเช่นนี้จะเป็นการปลูกฝังให้ลูกหลานเชื่อมั่นในความเป็นตนเองสูง มีความภูมิใจในเผ่าพันธุ์ของตนเอง มีความผูกพันในหมู่บ้านอย่างดี

(๒.๓) งานประเพณีสงกรานต์ เดือนเมษายน

กิจกรรมโดยสังเขป ทำบุญที่วัด การรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ จัดขบวนแห่นางสงกรานต์ ประทวนนางสงกรานต์ ขนทรายเข้าวัด แห่ไม้ค้ำศรี ฯ ลักษณะกิจกรรมแตกต่างกันไปตามท้องถิ่น ความสำคัญทำให้ผู้คนในครอบครัวได้พบปะกันในรอบปี ได้แสดงออกถึงความกตัญญูต่อบรรพบุรุษและพ่อแม่และญาติผู้ใหญ่ที่นับถือ ได้มีเวลาทำบุญ – บำรุงในพุทธศาสนาเพื่อให้ดำรงอยู่อย่างยั่งยืนต่อไป

(๒.๔) ประเพณีบุญสลากภัต เดือนกันยายน - ตุลาคม หรือก่อนออกพรรษา

กิจกรรมโดยสังเขป ทำบุญถวายไทยทานแด่พระภิกษุสงฆ์ เป็นการทำหาบรรพบุรุษอุทิศส่วนกุศลให้ปู่ย่าตายายที่ล่วงลับไปแล้ว โดยการโปรยเส้นสลากไม่มีการเจาะจงถวายกับใคร

(๒.๕) ประเพณีบุญศาลเจ้าบ้าน เดือนมกราคม - กุมภาพันธ์

กิจกรรมโดยสังเขป แต่ละหมู่บ้านจะมีศาลเจ้าบ้านตั้งอยู่ในทำเลที่พอเหมาะของหมู่บ้าน บริเวณโดยรอบมีต้นไม้ใหญ่ให้ความร่มรื่นสวยงาม เชื่อกันว่าผีเจ้าบ้านจะช่วยคุ้มครองผู้คนในหมู่บ้านให้ปลอดภัยตลอดปีนั้น ๆ ตามคติความเชื่อของคนคนโบราณมาแต่สมัยก่อน ซึ่งไม่มีศาสนาใด ๆ ให้ยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติจึงมีความเชื่อเรื่องผีกันมากสืบทอดกันมาจนกลายเป็นประเพณีจนถึงปัจจุบัน

(๒.๖) ประเพณีลอยกระทง/งานบุญยี่เป็ง เดือนตุลาคม - พฤศจิกายน

กิจกรรมโดยสังเขป มีการทำบุญใหญ่ตานเฮือน (บ้านพร้อมของใช้ต่าง ๆ) ไปให้คนที่ล่วงลับโดยมีความเชื่อว่าเป็นวันที่ประตูนรกเปิดวิญญาณผู้ที่ตายจะสามารถมารับได้ดีกว่าวันอื่น ประทวนกระทง ประทวนนางนพมาศ ประทวนบอกไฟดอกประทวนโคมลอย

(๒.๗) งานคริสต์มาส เดือนธันวาคมถึงมกราคม

กิจกรรมโดยสังเขป เป็นงานรื่นเริง ฉลองศักราชใหม่ของชาวเขาเผ่าเย้า เป็นงานประเพณีที่จัดกันมาทุกปี

(๒.๘) ประเพณีออกพรรษา เดือนตุลาคม

กิจกรรมโดยสังเขป ทำบุญวันออกพรรษา ถวายผ้าพระกฐิน

(๒.๙) ประเพณีโล้ชิงช้า ช่วงเดือนปลายเดือนสิงหาคมถึงกันยายน

กิจกรรมโดยสังเขป เป็นเป็นเทศกาลปีใหม่ของชาวอาข่า จัดขึ้นเพื่อเป็นการรำลึกพระคุณของเทพิตา “อึมซาแยะ” ผู้ประทานความอุดมสมบูรณ์ ให้กับพืชพรรณธัญญาหาร ให้มีความเจริญงอกงาม และถือเป็นการให้เกียรติสตรี ซึ่งหญิงชาวอาข่าจะใช้เวลาทั้งปี เพื่อเตรียมชุดเพื่อเทศกาลนี้โดยเฉพาะ

๑.๒ องค์กรและสถาบันเกษตรกร

๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตารางที่ ๑๙ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
หลวงเหนือ	๑	๑๐	๐	๐	๐	๐	๑๕	๑๓๑	๒	๑๘๔	-	-
บ้านแหง	๑	๙	๒	๒๙	๑	๑๐	๒๒	๒๘๒	-	-	-	-
หลวงใต้	๑	๗	๑	๑๐	๐	๐	๘	๗๖	-	-	-	-
บ้านโป่ง	๑	๑๓	๒	๒๐	๐	๐	๒๕	๒๒๔	-	-	-	-
บ้านหวด	๑	๑๐	๐	๐	๑	๑๐	๒๐	๒๐๕	-	-	-	-
นาแก	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๕	๘๖	-	-	-	-
บ้านอ้อน	๓	๓๑	๑	๑๐	๒	๒๐	๑๔	๑๗๐	-	-	-	-
ปงเตา	๑	๕๗	๐	๐	๐	๐	๔	๗๘	๑	๕๑๓	๒	๙๑
บ้านร้อง	๑	๘	๑	๑๐	๐	๐	๑๗	๑๘๐	-	-	๑	๕๓
แม่ตึบ	๒	๓๕	๑	๑๐	๑	๑๓	๘	๙๒	๑	๑๗๗	-	-
รวม	๑๒	๑๖๔	๘	๘๙	๕	๕๓	๑๓๘	๑,๕๒๔	๔	๘๗๔	๓	๑๔๔

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอแกว, พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๒๐ แสดงจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	๕๘
เครื่องดื่ม	๑๒
ผ้า เครื่องแต่งกาย	๑๒
ของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก	๔๘
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	๓๒
รวม	๑๖๒

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแกว, พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๒๑ แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก (คน)
	หมู่ที่	ตำบล	
วิสาหกิจชุมชนก้าวกาไรเกษตรกรรุ่นใหม่ อำเภองาว	๒	ตำบลนาแก	๘
วิสาหกิจชุมชนสมุนไพรสุพรรณภูมิ	๒	ตำบลนาแก	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกยางพารา หมู่ที่ ๓ ตำบลนาแก	๓	ตำบลนาแก	๕๖
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงไก่ไข่ บ้านนาแก หมู่ที่ ๓	๓	ตำบลนาแก	๗
วิสาหกิจชุมชนทอผ้า (ทอเอว) บ้านสันติสุข หมู่ที่ ๖ ตำบลนาแก	๖	ตำบลนาแก	๘
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านบ้านสบพลึง จัดเลี้ยงอาหาร	๓	ตำบลบ้านโป่ง	๙
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคขุนชุมชนสบพลึง	๓	ตำบลบ้านโป่ง	๘
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริมอาชีพเศรษฐกิจพอเพียงบ้านโป่ง	๔	ตำบลบ้านโป่ง	๑๔
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลผลิตการเกษตรบ้านโป่ง	๔	ตำบลบ้านโป่ง	๑๒
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเครือข่ายป่าครอบครัว บ้านโป่ง หมู่ที่ ๔	๔	ตำบลบ้านโป่ง	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากเห็ด (บ้านโป่ง)	๔	ตำบลบ้านโป่ง	๑๐
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่พันธุ์ไข่ หมู่ที่ ๔	๔	ตำบลบ้านโป่ง	๙
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลผลิตการเกษตรด้านสัตว์	๔	ตำบลบ้านโป่ง	๗
วิสาหกิจชุมชนเกษตรสร้างไทยแปรรูปสมุนไพร	๔	ตำบลบ้านโป่ง	๑๓
วิสาหกิจชุมชนการเลี้ยงไก่แบบผสมผสาน	๔	ตำบลบ้านโป่ง	๗
วิสาหกิจชุมชนพัฒนาการเกษตรด้านพันธุ์พืช สมุนไพร ปศุสัตว์ ประมง	๔	ตำบลบ้านโป่ง	๑๐
วิสาหกิจชุมชนตัดเย็บเสื้อผ้าบ้านเปาะ	๕	ตำบลบ้านโป่ง	๙
วิสาหกิจชุมชนสมุนไพรกระดูกไก่ดำ	๕	ตำบลบ้านโป่ง	๙
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตร ๙ (ก้าว) ตามพ่อ	๖	ตำบลบ้านโป่ง	๘
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงไก่พันธุ์เนื้อ ม.๖ ต.บ้านโป่ง	๖	ตำบลบ้านโป่ง	๑๓
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเพาะเห็ดบ้านหาดเขียว หมู่ที่ ๗	๗	ตำบลบ้านโป่ง	๑๐
วิสาหกิจชุมชนถ่านอัดแท่งบ้านหาดเขียว	๗	ตำบลบ้านโป่ง	๙
วิสาหกิจชุมชนคนเลี้ยงวัว บ้านหาดเขียว	๗	ตำบลบ้านโป่ง	๘
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง หมู่ที่ ๙ ตำบลบ้านโป่ง	๙	ตำบลบ้านโป่ง	๘
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงไก่พันธุ์ไข่ หมู่ที่ ๙	๙	ตำบลบ้านโป่ง	๙
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงปลาตะกุง หมู่ที่ ๙ บ้านโป่งพัฒนา	๙	ตำบลบ้านโป่ง	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลผลิตการเกษตร หมู่ที่ ๙ ตำบลบ้านโป่ง	๙	ตำบลบ้านโป่ง	๗
วิสาหกิจชุมชนเพาะเห็ดขอนไม้บ้านโป่งพัฒนา หมู่ที่ ๙	๙	ตำบลบ้านโป่ง	๗

ตารางที่ ๒๑ แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน (ต่อ)

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก (คน)
	หมู่ที่	ตำบล	
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคเนื้อบ้านสันโค้ง	๑๑	ตำบลบ้านโป่ง	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มโคเนื้อ ม.๑๑	๑๑	ตำบลบ้านโป่ง	๗
วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักบ้านร้อง	๒	ตำบลบ้านร้อง	๗
วิสาหกิจชุมชนโกโก้ขาว	๒	ตำบลบ้านร้อง	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มกองทุนส่งเสริมรายได้ทางการเกษตร	๓	ตำบลบ้านร้อง	๑๐
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปอาหารบ้านสบป้อน	๓	ตำบลบ้านร้อง	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่บ้านสบป้อน	๓	ตำบลบ้านร้อง	๒๐
วิสาหกิจชุมชนขุนนางฟาร์ม	๕	ตำบลบ้านร้อง	๑๐
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกพืชบ้านผาแดง	๕	ตำบลบ้านร้อง	๓๓
วิสาหกิจชุมชนไร่อัญชิสา	๗	ตำบลบ้านร้อง	๘
วิสาหกิจชุมชนดอยหม้ออิฐฐาน	๗	ตำบลบ้านร้อง	๘
วิสาหกิจชุมชนแม่มาลัยฟาร์ม	๗	ตำบลบ้านร้อง	๗
วิสาหกิจชุมชนการทำไม้กวาด	๘	ตำบลบ้านร้อง	๑๒
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรเพาะเห็ดบ้านร้อง	๑๐	ตำบลบ้านร้อง	๑๔
วิสาหกิจชุมชนโคเนื้อ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลบ้านร้อง	๑๐	ตำบลบ้านร้อง	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงไก่ไข่ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลบ้านร้อง	๑๐	ตำบลบ้านร้อง	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคเนื้อ ตำบลบ้านร้อง	๑๐	ตำบลบ้านร้อง	๗
วิสาหกิจชุมชนปีกนางฟ้าบ้านชนแดน	๑๒	ตำบลบ้านร้อง	๘
วิสาหกิจชุมชนการเพาะเห็ดอินทรีบ้านชนแดน	๑๒	ตำบลบ้านร้อง	๘
วิสาหกิจชุมชนเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่ หมู่ ๑ บ้านร้องต้า	๑	ตำบลบ้านหวด	๑๑
วิสาหกิจชุมชนจักสานผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่	๑	ตำบลบ้านหวด	๑๐
วิสาหกิจชุมชนเกษตรธรรมชาติคิณนถกรอบบ้านหวด	๑	ตำบลบ้านหวด	๘
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตน้ำดื่มจันผา	๒	ตำบลบ้านหวด	๑๐
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคเนื้อ หมู่ที่ ๒ ตำบลบ้านหวด	๒	ตำบลบ้านหวด	๘
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มพัฒนาไผ่ชาวหม่นตำบลบ้านหวด	๒	ตำบลบ้านหวด	๑๐
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงไก่พื้นเมือง หมู่ที่ ๒	๒	ตำบลบ้านหวด	๘
วิสาหกิจชุมชนเกษตรหุดทอง หมู่ที่ ๒ ตำบลบ้านหวด	๒	ตำบลบ้านหวด	๑๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเพาะเห็ดนางรมบ้านหวด หมู่ที่ ๒	๒	ตำบลบ้านหวด	๘
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเพาะเลี้ยงเห็ดนางฟ้าบ้านหวด หมู่ที่ ๒	๒	ตำบลบ้านหวด	๑๐
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงสัตว์และเกษตรผสมผสาน บ้านหวด หมู่ที่ ๒	๒	ตำบลบ้านหวด	๘

ตารางที่ ๒๑ แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน (ต่อ)

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก (คน)
	หมู่ที่	ตำบล	
วิสาหกิจชุมชนแปรรูปสมุนไพรปางเฮีร์บ	๔	ตำบลบ้านหวด	๗
วิสาหกิจชุมชนสมุนไพรบ้านแม่พรวัว	๕	ตำบลบ้านหวด	๑๑
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปลงใหญ่ไผ่อำเภองาว	๕	ตำบลบ้านหวด	๓๓
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพหวดทอง	๖	ตำบลบ้านหวด	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์แม่อำเภอ หมู่ที่ ๖ ตำบลบ้านหวด	๖	ตำบลบ้านหวด	๗
วิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตพืชผลและแปรรูปงาว	๖	ตำบลบ้านหวด	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงปลานิล หมู่ ๖ ต.บ้านหวด	๖	ตำบลบ้านหวด	๑๑
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงไก่บ้าน หมู่ที่ ๖ ตำบลบ้านหวด	๖	ตำบลบ้านหวด	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปหน่อไม้เนื้อทอง	๖	ตำบลบ้านหวด	๗
วิสาหกิจชุมชนเกษตรธรรมชาติ รักษ์บ้านแหง	๑	ตำบลบ้านแหง	๙
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านแหงใต้	๒	ตำบลบ้านแหง	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านแหงใต้	๒	ตำบลบ้านแหง	๗
วิสาหกิจชุมชนคนเลี้ยงแพะอำเภองาว	๒	ตำบลบ้านแหง	๘
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อตำบลบ้านแหง	๒	ตำบลบ้านแหง	๔๒
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทุ่งรวงทองแหงใต้	๒	ตำบลบ้านแหง	๘๐
วิสาหกิจชุมชนพัฒนาอาชีพส่งเสริมการปลูกกระเทียม บ้านร่องเห็ด	๓	ตำบลบ้านแหง	๑๓
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเพาะเห็ดหูหนูบ้านร่องเห็ด หมู่ที่ ๓	๓	ตำบลบ้านแหง	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์บ้านร่องเห็ด หมู่ที่ ๓ ตำบลบ้านแหง	๓	ตำบลบ้านแหง	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคเนื้อ หมู่ ๔ พัฒนา ๖๓	๔	ตำบลบ้านแหง	๘
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคเนื้อ หมู่ที่ ๔ ตำบลบ้านแหง	๔	ตำบลบ้านแหง	๗
วิสาหกิจชุมชนเลี้ยงโคเนื้อเข้มแข็ง ๒๕๖๓	๔	ตำบลบ้านแหง	๘
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคเนื้อ บ้านบ่อห้อย หมู่ ๔	๔	ตำบลบ้านแหง	๘
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคเนื้อ หมู่ ๔ พอเพียง	๔	ตำบลบ้านแหง	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มโคเนื้อรุ่นใหม่	๔	ตำบลบ้านแหง	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงปลาตุ๋กในบ่อซีเมนต์ ม.๔ บ้านบ่อห้อย	๔	ตำบลบ้านแหง	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคเนื้อ หมู่ ๔ (ก้าวหน้า)	๔	ตำบลบ้านแหง	๘
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคเนื้อ หมู่ ๔ บ้านบ่อห้อย	๔	ตำบลบ้านแหง	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคเนื้อ หมู่ ๔ กลุ่มก้าวหน้าไกล	๔	ตำบลบ้านแหง	๗

ตารางที่ ๒๑ แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน (ต่อ)

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก (คน)
	หมู่ที่	ตำบล	
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตรบ้านทุ่งโป่ง	๖	ตำบลบ้านแหง	๑๐
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงไก่ไข่ หมู่ที่ ๗ ตำบลบ้านแหง	๗	ตำบลบ้านแหง	๑๐
วิสาหกิจชุมชนน้ำดื่มชุมชน หมู่ที่ ๘ ตำบลบ้านแหง	๘	ตำบลบ้านแหง	๘
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มกล้วยบาบิควแม่กวัก	๑	ตำบลบ้านอ้อน	๙
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรก้าวหน้าบ้านแม่กวัก	๑	ตำบลบ้านอ้อน	๙
วิสาหกิจชุมชนเกษตรกรรมผสมผสาน บ้านแม่กวัก	๑	ตำบลบ้านอ้อน	๘
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านอ้อนใต้	๒	ตำบลบ้านอ้อน	๑๕
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงไก่พื้นเมืองบ้านอ้อนใต้	๒	ตำบลบ้านอ้อน	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าพื้นเมืองบ้านอ้อน หมู่ ๓	๓	ตำบลบ้านอ้อน	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มจักสานผู้สูงอายุ บ้านอ้อนเหนือ	๓	ตำบลบ้านอ้อน	๑๒
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มไผ่บ้านอ้อน	๓	ตำบลบ้านอ้อน	๘
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร บ้านอ้อนเหนือ	๓	ตำบลบ้านอ้อน	๑๑
วิสาหกิจชุมชนเกษตรกรก้าวหน้าบ้านแม่แก้ว	๕	ตำบลบ้านอ้อน	๑๐
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์บ้านห้วยหก	๕	ตำบลบ้านอ้อน	๙
วิสาหกิจชุมชนสมุนไพรอ้วนเมียนแม่แก้ว	๕	ตำบลบ้านอ้อน	๑๑
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่ บ้านอ้อนหัวทุ่ง หมู่ที่ ๖	๖	ตำบลบ้านอ้อน	๙
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มกล้วยหอมทองบ้านแม่กวัก	๗	ตำบลบ้านอ้อน	๔๕
วิสาหกิจชุมชนเกษตรเชิงท่องเที่ยวบ่อสี่เหลี่ยม	๖	ตำบลปงเตา	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรก้าวหน้าบ้านบ่อสี่เหลี่ยม	๖	ตำบลปงเตา	๕๗
วิสาหกิจชุมชนน้ำดื่มบ้านปันพัฒนา หมู่ที่ ๙ ตำบลปงเตา	๙	ตำบลปงเตา	๗
วิสาหกิจชุมชนบ้านพร้าวใหม่พัฒนา	๑๓	ตำบลปงเตา	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์บ้านแม่ตึบหลวง	๒	ตำบลแม่ตึบ	๘
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงโคกระบือตำบลแม่ตึบ	๒	ตำบลแม่ตึบ	๑๕
วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์แม่ตึบหลวง	๒	ตำบลแม่ตึบ	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มน้ำพริกสมุนไพร บ้านน้ำหลง	๓	ตำบลแม่ตึบ	๒๐
วิสาหกิจชุมชนตัดเย็บเสื้อผ้าบ้านน้ำหลง	๓	ตำบลแม่ตึบ	๑๐
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปศุสัตว์บ้านน้ำหลง	๓	ตำบลแม่ตึบ	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปัจจัยการผลิตบ้านแม่ขาว	๕	ตำบลแม่ตึบ	๑๕
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มออมไม่อด	๕	ตำบลแม่ตึบ	๑๐

ตารางที่ ๒๑ แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน (ต่อ)

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก (คน)
	หมู่ที่	ตำบล	
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อำเภอางาว	๓	ตำบลหลวงใต้	๑๒
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสานตะกร้าหวายเทียม บ้านทุ่งส้ม	๕	ตำบลหลวงใต้	๑๑
วิสาหกิจชุมชนรับซื้อพืชไร่บ้านวังควายพัฒนา	๖	ตำบลหลวงใต้	๙
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตถ่านอัดแท่งบ้านวังควาย	๖	ตำบลหลวงใต้	๗
วิสาหกิจชุมชนน้ำดื่มขาววัง	๖	ตำบลหลวงใต้	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปกล้วยบ้านดง ตำบลหลวงใต้	๗	ตำบลหลวงใต้	๑๐
วิสาหกิจชุมชนเพิ่มทรัพย์ ๗๘๙๙ กลุ่มผู้ปลูกรวบรวมและ จำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร	๗	ตำบลหลวงใต้	๘
วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลผลิตการเกษตรบ้านใหม่เจริญสุข	๘	ตำบลหลวงใต้	๑๒
วิสาหกิจชุมชนเย็บกระเป๋านั่งเทียม	๑	ตำบลหลวงเหนือ	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเย็บผ้าบ้านสบแหง	๑	ตำบลหลวงเหนือ	๙
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผักปลอดสารพิษ บ้านสบแหง	๑	ตำบลหลวงเหนือ	๘
วิสาหกิจชุมชนแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ชุมชนหมู่ที่ ๖ ตำบล หลวงเหนือ	๒	ตำบลหลวงเหนือ	๘
วิสาหกิจชุมชนหัวจุกกรรณกบ้านคุ่ม หมู่ที่ ๓ ตำบลหลวงเหนือ	๓	ตำบลหลวงเหนือ	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มงานฝีมือชุมชนบ้านคุ่ม หมู่ที่ ๓	๓	ตำบลหลวงเหนือ	๘
วิสาหกิจชุมชนสมุนไพรบ้านคุ่ม หมู่ที่ ๓ ตำบลหลวงเหนือ	๓	ตำบลหลวงเหนือ	๘
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงปลาในบ่อซีเมนต์	๔	ตำบลหลวงเหนือ	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มโตะเงินเมืองาง	๔	ตำบลหลวงเหนือ	๑๒
วิสาหกิจชุมชนศิลปะประดิษฐ์บ้านดอนชัย	๔	ตำบลหลวงเหนือ	๗
วิสาหกิจชุมชนโครงการส่งเสริมอาชีพชุมชน (กิจกรรมการทำไข่เค็ม)	๔	ตำบลหลวงเหนือ	๑๒
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงกบ หมู่ที่ ๔ ตำบลหลวงเหนือ	๔	ตำบลหลวงเหนือ	๙
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงจิ้งหรีด หมู่ที่ ๔ ตำบลหลวงเหนือ	๔	ตำบลหลวงเหนือ	๑๐
วิสาหกิจชุมชนสานตะกร้าเส้นพลาสติกผู้สูงอายุ ตำบลหลวงเหนือ	๔	ตำบลหลวงเหนือ	๑๒
วิสาหกิจชุมชนบุญศักดิ์สิทธิ์จึงเจริญค้าไม้	๖	ตำบลหลวงเหนือ	๗

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอางาว, พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๒๒ แสดงข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก (คน)
	หมู่ที่	ตำบล	
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรน้ำพริกสมุนไพรบ้านน้ำหลง หมู่ที่ ๓	๓	แม่ตึบ	๒๐
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรจักสานผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่	๑	บ้านหวด	๑๐
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสมุนไพรอ้วมเมียนแม่แก้ว	๕	บ้านอ้อน	๑๑
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรถ่านอัดแท่งบ้านวังควาย	๖	หลวงใต้	๗
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรผู้เลี้ยงโคกระบือตำบลแม่ตึบ	๒	แม่ตึบ	๑๕
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรปลูกพืชผักปลอดสารพิษ หมู่ที่ ๑ บ้านสบแหง	๑	หลวงเหนือ	๑๐
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์บ้านห้วยหก	๕	บ้านอ้อน	๙
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสร้างไทยแปรรูปสมุนไพร	๔	บ้านโป่ง	๑๓
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรไร่อัญชิสา	๗	บ้านร้อง	๘
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรธรรมชาติรักษะบ้านแหง	๑	บ้านแหง	๙
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรก้าวน้ำบ้านบ่อสี่เหลี่ยม	๖	ปงเตา	๕๗
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรไผ่บ้านอ้อน	๓	บ้านอ้อน	๑๑
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรประดิษฐ์ดอกไม้แห้งบ้านร้องเห็ด หมู่ที่ ๓	๓	บ้านแหง	๑๙
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตัดเย็บเสื้อผ้าบ้านน้ำหลง	๓	แม่ตึบ	๑๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตัดเย็บเสื้อผ้าบ้านเปาะ	๕	บ้านโป่ง	๑๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ตำบลบ้านอ้อน	๑	บ้านอ้อน	๙
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ตำบลบ้านโป่ง	๔	บ้านโป่ง	๑๔
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านแหงใต้	๒	บ้านแหง	๗
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ตำบลบ้านร้อง	๑๐	บ้านร้อง	๑๔
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ตำบลหลวงใต้	๘	หลวงใต้	๑๒
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านหวด	๒	บ้านหวด	๑๐
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านอ้อน	๒	บ้านอ้อน	๑๐
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนชุมชนบ้านแหงใต้	๒	บ้านแหง	๑๐
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนชุมชนบ้านแม่ตึบ	๒	แม่ตึบ	๑๒

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอจาว, พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๒๓ แสดงข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก (คน)
	หมู่ที่	ตำบล	
สหกรณ์เครดิตยูเนียนหลวงใต้	๒	หลวงเหนือ	๕๔
สหกรณ์การเกษตรแม่จางฝั่งซ้าย	-	ปงเตา	๕๑๓
สหกรณ์การเกษตรรางพัฒนา	-	หลวงเหนือ	๑๓๐
สหกรณ์การเกษตรเวียงทิพย์		แม่ตึบ	๑๗๗
กลุ่มเกษตรกรทำนาปงเตา	๓	ปงเตา	๕๘
กลุ่มเกษตรกรทำสวนตำบลปงเตา	๘	ปงเตา	๓๓
กลุ่มเกษตรกรทำไร่บ้านร้อง	๑	บ้านร้อง	๕๓

ที่มา: สำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำปาง, พ.ศ.๒๕๖๘

๒) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตารางที่ ๒๔ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศตปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏูป	
หลวงใต้	๑	๑	๑	-	๑	๑	-	-	๑
หลวงเหนือ	-	๑	-	-	๑	๑	-	-	-
บ้านแหง	-	๑	-	๑	๑	๑	-	-	-
บ้านโป่ง	-	๑	-	-	๑	๑	-	-	-
บ้านหุด	-	๑	-	-	๑	๑	-	-	-
บ้านอ้อน	-	๑	-	-	๑	๑	-	-	-
นาแก	-	๒	-	-	๑	๑	-	-	-
ปงเตา	-	๑	๑	๑	๑	๑	-	-	-
บ้านร้อง	-	๑	-	-	๑	๑	-	-	-
แม่ตึบ	-	๑	-	-	๑	๑	-	-	-
รวม	๑	๑๑	๒	๒	๑๐	๑๐	-	-	๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอจาง, พ.ศ.๒๕๖๘

(๑) อาสาสมัครเกษตร

ตารางที่ ๒๕ แสดงจำนวนอาสาสมัครเกษตร

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)										
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ชล ประทาน อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สารวัตร เกษตร อาสา	ชวานา อาสา	Q อาสา	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
หลวงเหนือ	๐	๐	๐	๐	๗	๖	๐	๐	๐	๐	๑
หลวงใต้	๑	๐	๑	๑	๙	๘	๐	๐	๑	๑	๒
บ้านโป่ง	๓	๐	๑	๒	๑๔	๑๒	๐	๐	๐	๐	๑
บ้านร้อง	๑	๐	๔	๕	๑๔	๑๓	๐	๐	๐	๐	๐
ปงเตา	๒	๐	๑	๕	๑๔	๑๓	๐	๐	๐	๐	๑
นาแก	๐	๐	๑	๙	๙	๕	๐	๐	๐	๐	๓
บ้านอ้อน	๑	๐	๐	๓	๑๐	๘	๐	๐	๐	๐	๒
บ้านแหง	๐	๑	๔	๔	๑๐	๘	๑	๑	๐	๐	๐
บ้านหวด	๐	๐	๐	๒	๗	๖	๐	๐	๐	๐	๑
แม่ตีบ	๐	๐	๐	๒	๗	๕	๐	๐	๐	๐	๐
รวม	๘	๑	๑๒	๓๓	๑๐๑	๘๕	๑	๑	๑	๑	๑๑

หมายเหตุ : อาสาเกษตรบางรายทำหน้าที่อาสามากกว่า ๑ หน้าที่

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอจาว, พ.ศ. ๒๕๖๘

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

อำเภอจาว มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน จำนวน ๖๒ คน

ตารางที่ ๒๖ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้าน

ตำบล	จำนวน (ราย)	องค์ความรู้ด้าน
บ้านอ้อน	๔	ด้านการแพทย์ไทย (หมอฟันบ้าน หมอเป่า) ด้านหัตถกรรม (การจักสาน)
บ้านหวด	๒	ด้านเกษตรกรรม (ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง สมุนไพรพื้นบ้าน)
บ้านโป่ง	๒	ด้านการแพทย์ไทย (หมอเมืองหรือการเป่ารักษาโรค)
หลวงเหนือ	๒	ด้านการแพทย์ไทย (หมอฟันบ้าน) พิธีกรรมทางศาสนา
บ้านร้อง	๑๒	ภาษาวรรณกรรม ศาสนา/ความเชื่อ/พิธีกรรม เศรษฐกิจชุมชน(การแปรรูปสินค้าชุมชน) แกะสลัก จักสาน การเกษตร อาหารท้องถิ่น
นาแก	๑๓	ด้านหัตถกรรม ด้านเกษตรกรรม ด้านการแพทย์ไทย ด้านศิลปกรรม ด้านพิธีกรรมพื้นบ้าน ด้านหัตถกรรม ด้านภาษาพื้นบ้าน
ปงเตา	๒	ด้านเกษตรกรรม
บ้านแหง	๓	ด้านเกษตรกรรม ขนมหอมม่วง

ตารางที่ ๒๖ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน (ต่อ)

ตำบล	จำนวน (ราย)	องค์ความรู้ด้าน
หลวงใต้	๑๓	ด้านเกษตรกรรม (การเพาะเห็ดนางฟ้า) ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม (การจักสาน การสานยอและสวิง) ด้านศิลปกรรม (ขอพื้นบ้าน ดนตรีพื้นเมืองและดนตรีไทย) ด้านการแพทย์ไทย (หมอเป่า การนวดแผนไทยเพื่อสุขภาพ) ด้านอุตสาหกรรม (กลุ่มแปรรูปกล้วย) ด้านอาหารพื้นบ้าน (การทำเส้นขนมจีน การทำถั่วเน่า) ด้านขนมพื้นบ้าน (ข้าวแต่นโบราณ) ด้านความเชื่อ พิธีกรรมในท้องถิ่น (พิธีเสริมสิริมงคล) ด้านศาสนา (พิธีกรการทำพิธีทางศาสนา/พิธีกรรมของชุมชน)
แม่ตึบ	๙	อุตสาหกรรมและหัตถกรรมแกะสลักกระดิ่งและจักรสาน การแพทย์พื้นบ้าน แพทย์แผนไทย เกษตรกรรม งานฝีมือบายศรี
รวม	๒๒	

ที่มา : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดลำปาง, พ.ศ. ๒๕๖๘

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ตารางที่ ๒๗ แสดงข้อมูลศูนย์หลักและศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ที่	ชื่อศูนย์ (ลำดับที่ ๑ ศูนย์หลัก ลำดับถัดไป ศูนย์เครือข่าย)	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์	
			หมู่	ตำบล
๑	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภองาว	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๗	หลวงใต้
๒	ศูนย์เรียนรู้ไร่นาสวนผสม	ไร่นาสวนผสม	๑๐	บ้านร้อง
๓	ศูนย์เรียนรู้ไร่นาสวนผสม	ไร่นาสวนผสม	๑	นาแก
๔	ศูนย์เรียนรู้ไร่นาสวนผสม	ไร่นาสวนผสม	๕	นาแก
๕	ศูนย์เรียนรู้ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	การป้องกันกำจัดศัตรูพืช	๑	ปงเตา
๖	ศูนย์เรียนรู้การปลูกกล้วยหอมทอง	กล้วยหอมทอง	๗	บ้านอ้อน
๗	ศูนย์เรียนรู้ไร่นาสวนผสม	ไร่นาสวนผสม	๕	บ้านหวด
๘	ศูนย์เรียนรู้ชุมชนตำบลบ้านโป่ง	การเพาะเห็ด	๔	บ้านโป่ง
๙	ศูนย์เรียนรู้ไร่นาสวนผสม	ไร่นาสวนผสม	๘	บ้านแหง
๑๐	ศูนย์เรียนรู้ไร่นาสวนผสม	ไร่นาสวนผสม	๒	แม่ตึบ
๑๑	ศูนย์เรียนรู้การเพาะเห็ด	การเพาะเห็ด	๗	หลวงใต้
๑๒	ศูนย์เรียนรู้ไร่นาสวนผสม	ไร่นาสวนผสม	๓	หลวงเหนือ

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภองาว, พ.ศ.๒๕๖๘

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๖ กลุ่ม ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๒๘ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวน พื้นที่ (ไร่)
๑	หลวงใต้	แปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ หมู่ที่ ๑ ตำบลหลวงใต้ อำเภองาว จังหวัดลำปาง	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๕๐๐	๒,๑๑๒.๒๕
๒	บ้านหวด	แปลงใหญ่ไม้ หมู่ ๕ ตำบล บ้านหวด อำเภองาว จังหวัด ลำปาง	ไม้	๓๒	๓๔๓.๕๐
๓	แม่ตึบ/บ้านแหง	แปลงใหญ่โคเนื้อตำบลแม่ตึบ และตำบลบ้านแหง อำเภองาว จังหวัดลำปาง	โคเนื้อ	๓๐	๓๐๐.๐๐
๔	บ้านอ้อน	แปลงใหญ่กระเทียม ตำบล บ้านอ้อน อำเภองาว จังหวัด ลำปาง	กระเทียม	๓๑	๙๕.๗๕
๕	หลวงใต้	แปลงใหญ่กระเทียม ตำบล หลวงใต้ อำเภองาว จังหวัด ลำปาง	กระเทียม	๓๐	๔๗.๒๕
๖	บ้านอ้อน	แปลงใหญ่ไม้ ตำบลบ้านอ้อน อำเภองาว จังหวัดลำปาง	ไม้	๓๙	๒๗๐.๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภองาว, พ.ศ.๒๕๖๘

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ

(๑) สินค้าเกษตรที่สำคัญ ชนิดสินค้า ข้าว

๑.๑ แหล่งน้ำหลัก

[√] น้ำฝน []ชลประทาน [] บ่อน้ำบาดาล [] แหล่งน้ำธรรมชาติอื่น ๆ (ระบุ).....

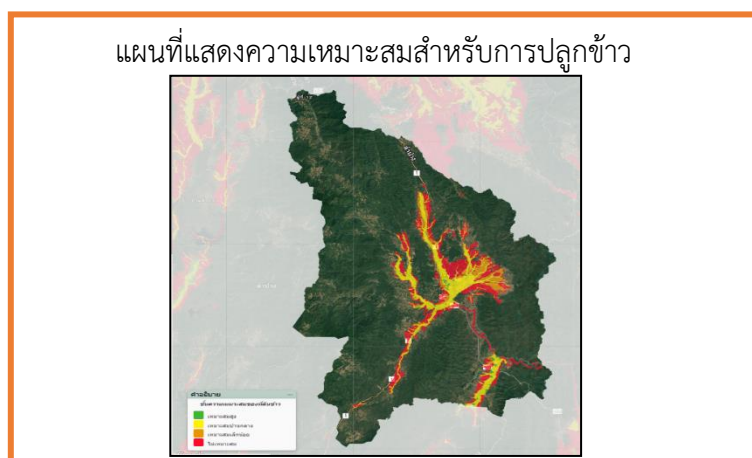
๑.๒ พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

๑) เขตความเหมาะสม

ตารางที่ ๒๙ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
บ้านแหง	๒๙.๑๘	๖,๐๓๖.๓๕	๖,๗๑๒.๙๒	๑๒,๖๒๗.๙๐	๒๕,๔๐๖.๓๕
แม่ตึบ	๑,๑๐๙.๔๑	๖,๙๒๕.๖๑	๗๕๓.๖๒	๑๐,๓๕๖.๕๐	๑๙,๑๔๕.๑๔
ปงเตา	๗.๑๘	๔,๑๗๙.๐๑	๑,๖๖๗.๓๖	๖,๑๒๓.๑๘	๑๑,๙๗๖.๗๓
บ้านโป่ง	๑๖๖.๕๐	๔,๕๑๓.๙๔	๘๙๘.๑๑	๓,๑๐๗.๑๘	๘,๖๘๕.๗๓
บ้านอ้อน	๒๗๗.๕๒	๓,๙๕๑.๕๕	๑๖๐.๗๓	๑,๗๙๐.๖๖	๖,๑๘๐.๔๖
หลวงใต้	๔๑๗.๖๕	๓,๕๖๖.๐๖	๕๓๐.๗๒	๑,๘๔๗.๓๔	๖,๓๖๑.๗๗
บ้านร้อง	-	๑,๗๓๐.๓๖	๑,๑๘๓.๖๐	๒,๓๗๒.๑๕	๕,๒๘๖.๑๑
นาแก	๔๔.๙๙	๒,๓๖๐.๐๓	๔๖๘.๔๓	๒,๙๙๖.๗๗	๕,๘๗๐.๒๑
หลวงเหนือ	๗๘.๒๘	๒,๖๓๕.๒๒	๒๘๑.๕๐	๒,๐๗๕.๕๘	๕,๐๗๐.๕๗
บ้านหวด	-	๓,๑๙๙.๖๓	๔๐๐.๔๙	๕,๙๓๐.๓๔	๙,๕๓๐.๔๖
รวม	๒,๑๓๐.๗๑	๓๙,๐๙๗.๗๖	๑๓,๐๕๗.๔๘	๔๙,๒๒๗.๖๐	๑๐๓,๕๑๓.๕๕

ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์, พ.ศ.๒๕๖๙

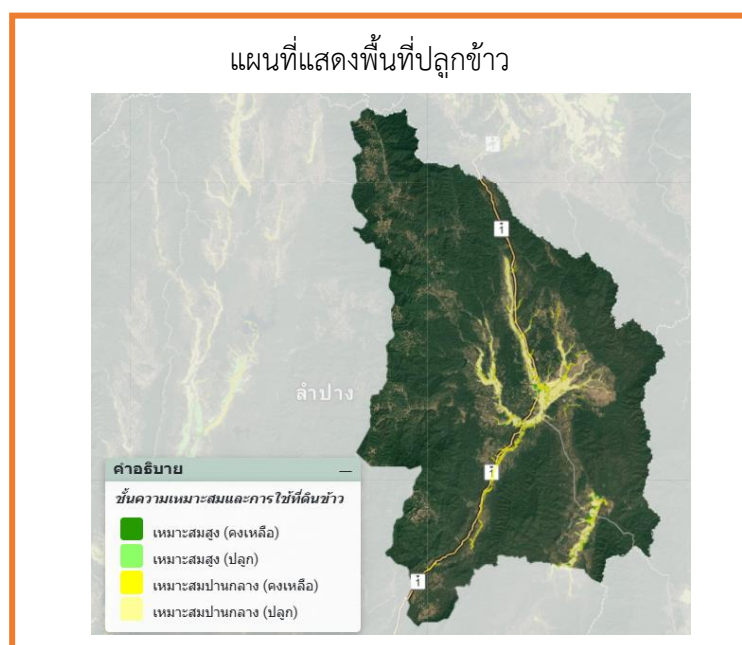
ภาพที่ ๖ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว
(ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์, พ.ศ.๒๕๖๙)

๒) พื้นที่ปลูกข้าว

ตารางที่ ๓๐ แสดงครัวเรือนเกษตรกร พื้นที่ปลูก และผลผลิตข้าว

ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
บ้านแหง	๒๕๒	๑,๕๙๖.๗๗	๑,๕๙๖.๗๗	๑,๑๑๗.๗๔	๐.๗
แม่ตึบ	๔๓๑	๒,๔๑๒.๐๓	๒,๔๐๙.๕๓	๑,๖๘๖.๖๗	๐.๗
ปงเตา	๖๖๒	๒,๙๑๒.๑๙	๒,๙๑๒.๑๙	๒,๐๓๘.๕๓	๐.๗
บ้านโป่ง	๗๒๖	๓,๖๕๐.๘๖	๓,๖๔๕.๖๑	๒,๕๕๑.๙๓	๐.๗
บ้านอ้อน	๕๒๙	๒,๗๕๘.๘๘	๒,๗๕๘.๘๘	๑,๙๓๑.๒๒	๐.๗
หลวงใต้	๕๐๘	๒,๖๘๙.๔๘	๒,๖๘๙.๔๘	๑,๘๘๒.๖๔	๐.๗
บ้านร้อง	๕๖๑	๓,๑๓๖.๓๕	๓,๑๓๖.๓๕	๒,๑๙๕.๔๕	๐.๗
นาแก	๑,๑๕๐	๘,๙๗๐.๙๐	๘,๙๗๐.๙๐	๖,๒๗๙.๖๓	๐.๗
หลวงเหนือ	๒๔๑	๑,๖๐๔.๑๙	๑,๖๐๔.๑๙	๑,๑๒๒.๙๓	๐.๗
บ้านหวด	๖๙๓	๔,๑๒๓.๘๐	๔,๑๑๖.๘๐	๒,๘๘๑.๗๖	๐.๗
รวม	๕,๕๗๐	๓๓,๘๕๕.๔๕	๓๓,๘๔๐.๗๐	๒๓,๖๘๘.๔๙	๐.๗

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอวัง พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๗ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง)

(ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์, พ.ศ.๒๕๖๙)

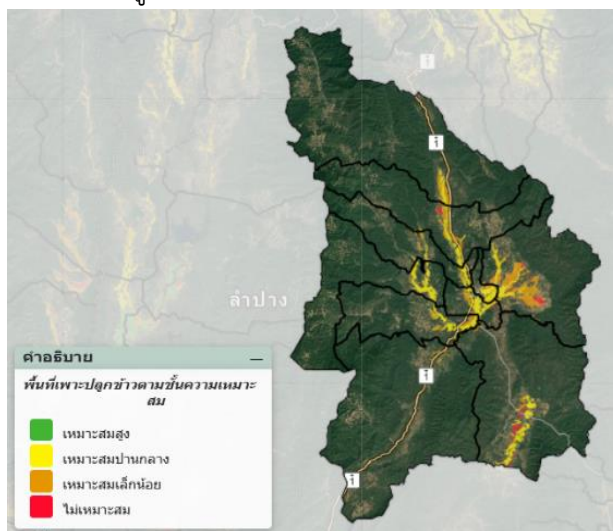
(๓) พื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตารางที่ ๓๑ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ ทั้งหมด
บ้านแหง		๓,๙๙๘.๖๗	๖,๗๑๒.๙๒	๑,๒๖๓.๓๖	๑๑,๙๗๔.๙๕
แม่ตึบ		๔,๔๔๖.๐๓	๗๕๓.๖๒	๑,๑๗๔.๕๖	๖,๓๗๔.๒๑
ปงเตา		๒,๖๐๒.๕๔	๑,๖๖๗.๓๖	๓๙๐.๑๕	๔,๖๖๐.๐๕
บ้านโป่ง		๓,๐๕๒.๒๓	๘๙๘.๑๑	๖๓.๕๑	๔,๐๑๓.๘๕
บ้านอ้อ		๓,๒๐๗.๑๑	๑๖๐.๗๓	๓๕.๔๐	๓,๔๐๓.๒๔
หลวงใต้		๒,๖๔๓.๔๙	๕๓๐.๗๒	๑๔๕.๗๐	๓,๓๑๙.๙๑
บ้านร้อง		๑,๓๑๓.๙๙	๑,๑๘๓.๖๐	๔๑.๐๖	๒,๕๓๘.๖๕
นาแก		๑,๖๗๔.๘๖	๔๖๘.๔๓	๘๔.๒๖	๒,๒๒๗.๕๕
หลวงเหนือ		๑,๘๖๓.๒๖	๒๘๑.๕		๒,๑๔๔.๗๖
บ้านหวด		๑๘๐.๘๑	๔๐๐.๔๙	๕๖.๘๒	๖๓๘.๑๒
รวม		๒๔,๙๘๒.๙๙	๑๓,๐๕๗.๔๘	๓,๒๕๔.๘๒	๔๑,๒๙๕.๒๙

ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์, พ.ศ.๒๕๖๙

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภองาว

ภาพที่ ๘ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม
(ที่มา : ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์, พ.ศ.๒๕๖๙)

๑.๓ สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

(๑) การใช้พันธุ์ดี

เมล็ดพันธุ์ที่นิยมใช้มาจากหลายแหล่ง ได้แก่ พันธุ์ข้าวบรรจุถุงทั้งจากภาครัฐและเอกชน พันธุ์ข้าวจากแปลงนาตนเองที่เก็บไว้ในปีก่อนหรือซื้อจากเกษตรกรรายอื่น โดยพันธุ์ข้าวส่วนใหญ่ที่ใช้เป็นพันธุ์ข้าวเหนียว ร้อยละ ๘๕ และข้าวเจ้า ร้อยละ ๑๕

(๒) การเตรียมดิน

เกษตรกรส่วนใหญ่นิยมใช้รถแทรกเตอร์ในการไถเตรียมดิน โดยอาจเป็นของครัวเรือนหรือจ้างเหมา และยังมีอยู่จำนวนหนึ่งที่ใช้รถไถเดินตามในการเตรียมดิน โดยจะไถอย่างน้อย ๒ รอบ ครั้งแรกเป็นการไถเปิดหน้าดิน และต่อมาจึงไถพรวนให้ก้อนดินแตกละเอียดรวมทั้งปรับหน้าดิน สำหรับพื้นที่ปลูกข้าวไร่ที่พื้นที่ลาดชันจะไม่มีการเตรียมดิน

(๓) การปลูก

วิธีปลูกข้าวที่นิยมและแพร่ในพื้นที่ ได้แก่ การหว่านแห้งและมีจำนวนน้อยที่ปลูกข้าวแบบการปักดำ โดยการหว่านแห้งจะนิยมทำในช่วงเดือนพฤษภาคม – กรกฎาคม เนื่องจากบางพื้นที่ไม่มีแหล่งน้ำที่แน่นอนหรืออาจประสบปัญหาน้ำท่วมเนื่องจากประสิทธิภาพในการระบายน้ำในพื้นที่ไม่ดีพอ จึงใช้วิธีหว่านแห้งเพื่อร่อนน้ำฝน โดยจะใช้เมล็ดพันธุ์อัตรา ๒๐ – ๓๐ กก./ไร่ เสร็จแล้วปั่น/คราดกลบ ส่วนการปักดำ จะนิยมทำในพื้นที่นาผืนเล็กและมีแหล่งน้ำตามธรรมชาติเพียงพอสำหรับใช้ปักดำ เกษตรกรจะเตรียมกล้า โดยเฉพาะกล้าโดยทำแปลงขนาดเล็กอัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ ๕ – ๗ กก./ไร่ รอให้กล้ามีอายุ ๒๕ – ๓๐ วัน แล้วถอนปลูกในพื้นที่นาที่เตรียมไว้ ซึ่งต้องอาศัยน้ำขังในนา ในช่วงเดือน กรกฎาคม – สิงหาคม สำหรับพื้นที่ลาดชันเกษตรกรจะปลูกข้าวไร่โดยใช้ไม้กระทุ้งดินเพื่อหยอดเมล็ดเพื่อร่อนน้ำฝน

(๔) ระบบการให้น้ำ

เกษตรกรในอำเภองาวส่วนใหญ่เพาะปลูกข้าวโดยอาศัยเฉพาะน้ำฝน มีเพียงบางส่วนที่มีแหล่งน้ำในไร่นาของตนเอง อ่างเก็บน้ำขนาดกลางและลำห้วย

(๕) การดูแลรักษา

การดูแลรักษานาข้าวเกษตรกรส่วนใหญ่จะสำรวจแปลงนาของตนเองอย่างสม่ำเสมอ เกษตรกรจะคอยป้องกันโรคและแมลงศัตรูพืชเป็นประจำ

(๖) การใส่ปุ๋ย

ในการดูแลนาข้าวเกษตรกรในพื้นที่จะใช้ปุ๋ยเคมี จำนวน ๒ ครั้ง โดยครั้งที่ ๑ ปลูกข้าวเสร็จ ๑๐ วัน ครั้งที่ ๒ ก่อนเก็บเกี่ยว ๖๐ วัน เกษตรกรจะใช้ปุ๋ยเคมีที่เป็นปุ๋ยสูตรเป็นหลักเนื่องจากมีความสะดวกในการใช้และเห็นผลอย่างชัดเจน ได้แก่ ปุ๋ย ๔๖-๐-๐, ๒๑-๐-๐ และหรือ ๑๖-๒๐-๐ เป็นต้น ในอัตรา ๒๕ – ๕๐ กิโลกรัมต่อไร่ สำหรับปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยคอก จะใช้ในบางรายและบางแปลงเท่านั้นเนื่องจากต้องใช้ในปริมาณมากอาจไม่สะดวกในการขนย้ายและไม่เห็นผลทันตา รายที่ใช้มีวัตถุประสงค์เพื่อบำรุงดินเป็นหลัก

(๗) การเก็บเกี่ยว

การเก็บเกี่ยวข้าวนาปีจะเริ่มในกลางเดือนตุลาคม โดยจะมีปริมาณการเก็บเกี่ยวมากที่สุดในช่วงเดือนพฤศจิกายนและสิ้นสุดการเก็บเกี่ยวในเดือนธันวาคมของทุกปี พื้นที่ส่วนใหญ่จะใช้เครื่องจักรขนาดใหญ่เก็บเกี่ยวผลผลิต โดยจ้างเหมาซึ่งจะเป็นเมล็ดแล้วขนย้ายออกจากแปลง แต่มีเกษตรกรบางรายและบางแปลงที่อาจใช้วิธีเกี่ยวมือหรือใช้เครื่องตัดต้นข้าวแล้วใช้แรงงานคนทุบหรือเครื่องสีเพื่อให้ได้เมล็ดทั้งนี้เนื่องจากข้อจำกัดเรื่องพื้นที่ ซึ่งเครื่องจักรเข้าไปได้ยากหรือมีวัตถุประสงค์ที่จะนำผลผลิตผลิตไปใช้ประโยชน์ต่างออกไป

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

เกษตรกรส่วนใหญ่จะไถกลบตอซังข้าว เพื่อปรับปรุงบำรุงดินและสร้างอินทรีย์วัตถุในดิน หรือบางรายจะปลูกพืชปรับปรุงบำรุงดิน เช่น ปอเทือง ถั่ว เป็นต้น

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู

ในพื้นที่การผลิตข้าว โดยเฉพาะนาหว่านที่มีความหนาแน่นสูงและระยะต้นข้าวไม่สม่ำเสมอ จะพบการระบาดของศัตรูพืชบ่อยครั้ง เช่น โรคใบไหม้ โรคไหม้คอรวงหรือเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล เป็นต้น สาเหตุการระบาดเนื่องจากสมดุลทางธรรมชาติในแปลงนาถูกทำลาย เป็นผลมาจากการทำเกษตรเชิงเดี่ยวมาระยะเวลานาน เมื่อพบการระบาดเกษตรกรจะการใช้สารเคมีในการกำจัดศัตรูพืชเป็นหลัก ซึ่งปัจจุบันภาครัฐได้ส่งเสริมให้ใช้เทคโนโลยีชีวภาพในการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช โดยมีเกษตรกรจำนวนมากหันมาใช้วิธีการจัดการแบบผสมผสาน ซึ่งจะเพิ่มประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๑.๔ ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภออาจ มีการปลูกข้าว ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าว					←		△	→		←.....→	▽	→

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๙ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าว

๑.๕ ต้นทุนการผลิต

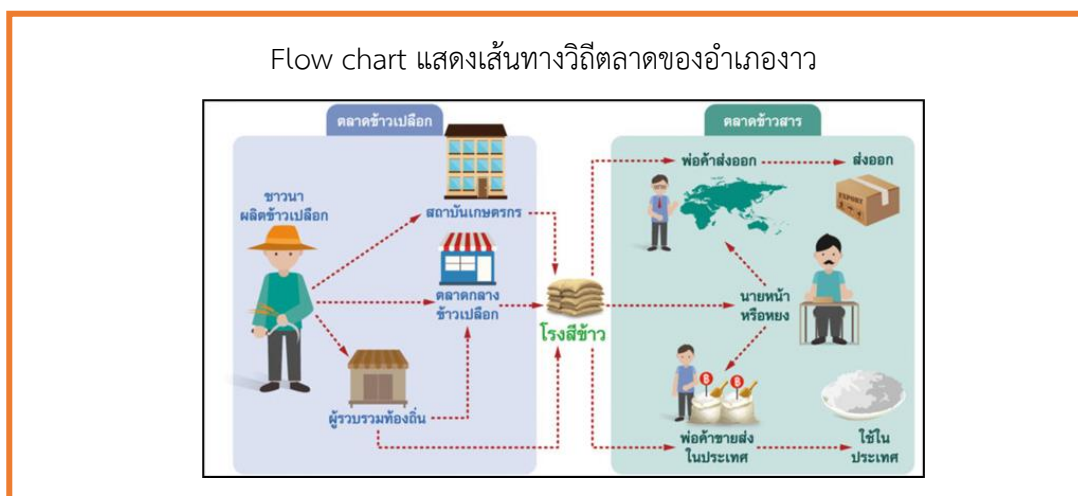
ตารางที่ ๓๒ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๘

รายการ	นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ
ไถกลบตอซัง (ครั้งที่๑)	๒๕๐	บาท	คิดในอัตรา ๑ ไร่
ไถ (ครั้งที่๒)	๒๕๐	บาท	
ไถพรวน	๔๐๐	บาท	
ค่าเมล็ดพันธุ์	๕๐๐	บาท	
ค่าจ้างหว่านเมล็ดพันธุ์	๓๐๐	บาท	
ยาคุมวัชพืช (๒ ครั้ง)	๕๐๐	บาท	
ปุ๋ย ๕๐ กก./ไร่ (๒ ครั้ง)	๒,๐๐๐	บาท	
ค่าแรงใส่ปุ๋ย	๓๐๐	บาท	
ค่าแรงพ่นยา	๓๐๐	บาท	
ค่าเก็บเกี่ยว	๗๕๐	บาท	
ค่าขนส่ง	๒๐๐	บาท	
รวม	๕,๗๕๐	บาท	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภออาจ, พ.ศ.๒๕๖๘

๑.๖ สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

๑) วิธีการตลาด (เป็นวิถีตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

ภาพที่ ๑๐ แสดงวิธีการตลาดข้าวอำเภอ

(ที่มา : ศูนย์พัฒนาความรู้การซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. ๒๕๕๙)

๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

มีแหล่งรับซื้อ รวม ๒ แห่ง

- อยู่ในหมู่ที่ ๗ ตำบล บ้านโป่ง จำนวน ๑ แห่ง
- อยู่ในหมู่ที่ ๑๐ ตำบล หลวงใต้ จำนวน ๑ แห่ง

๑.๗ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่

๑) เกษตรกร

มีเกษตรกรผู้ปลูกในอำเภอจำนวน ๕,๕๗๐ ราย และมีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ จำนวน ๑๐ ราย มีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๓๓ แสดงเกษตรกรต้นแบบของสินค้าในพื้นที่

ที่	หมู่	ตำบล	ประเภท	องค์ความรู้โดดเด่น
๑	๕	ปงเตา	ข้าวนาปี	การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและการผลิตข้าวคุณภาพดี
๒	๑	นาแก	ข้าวนาปี	การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและการผลิตข้าวคุณภาพดี
๓	๖	บ้านโป่ง	ข้าวนาปี	การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและการผลิตข้าวคุณภาพดี
๔	๑	บ้านอ้อน	ข้าวนาปี	การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและการผลิตข้าวคุณภาพดี
๕	๑	บ้านหวด	ข้าวนาปี	การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและการผลิตข้าวคุณภาพดี
๖	๙	บ้านร้อง	ข้าวนาปี	การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและการผลิตข้าวคุณภาพดี
๗	๘	หลวงใต้	ข้าวนาปี	การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและการผลิตข้าวคุณภาพดี
๘	๑	แม่ตึบ	ข้าวนาปี	การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและการผลิตข้าวคุณภาพดี
๙	๑	หลวงเหนือ	ข้าวนาปี	การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและการผลิตข้าวคุณภาพดี
๑๐	๘	บ้านแหง	ข้าวนาปี	การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและการผลิตข้าวคุณภาพดี

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอาง, พ.ศ.๒๕๖๘)

๒) องค์กรเกษตรกร ดังนี้

ตารางที่ ๓๔ แสดงองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่

องค์กรเกษตรกร	จำนวน (แห่ง)	ชื่อกลุ่ม
ศพก.	๔	- ศูนย์เรียนรู้ไร่นาสวนผสมตำบลบ้านร้อง - ศูนย์เรียนรู้ไร่นาสวนผสมตำบลนาแก - ศูนย์เรียนรู้ไร่นาสวนผสมตำบลบ้านแหง - ศูนย์เรียนรู้ไร่นาสวนผสมตำบลหลวงเหนือ
วิสาหกิจชุมชน	๕	- วิสาหกิจชุมชนแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ชุมชนหมู่ที่ ๖ ตำบลหลวงเหนือ - วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลผลิตการเกษตรบ้านโป่ง - วิสาหกิจชุมชนน้ำดื่มชุมชน หมู่ที่ ๘ ตำบลบ้านแหง - วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทุ้งรวงทองแห้งใต้ - วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์แม่อำไพ หมู่ที่ ๖ ตำบลบ้านหวด
กลุ่มเกษตรกร	๑	- กลุ่มเกษตรกรทำนาปางเตา

๒. การวิเคราะห์ Supply chain

ตารางที่ ๓๕ แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้าข้าว อ่างทอง

		ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
มิติพื้นที่	สถานการณ์ปัจจุบัน	พึ่งพาสภาพอากาศ ปลูกตามความเคยชิน พื้นที่ที่ทับซ้อน (ป่าไม้/สปก.)	มีโรงสีชุมชนขนาดเล็ก กระจายตัว การจัดการ หลังเก็บเกี่ยวไม่เป็น ระบบ	ขายผ่านพ่อค้าคนกลางใน พื้นที่ และตลาดสดในตัว อำเภอ
	ปัญหา Pain point	ภัยแล้งซ้ำซาก ขาดระบบ ชลประทานในพื้นที่สูง ดินเสื่อมสภาพจากการใช้ สารเคมี	พื้นที่ตากข้าวไม่เพียงพอ ข้าวมีความชื้นสูงในช่วง ฤดูเก็บเกี่ยว	พื้นที่จำหน่ายสินค้ามีจำกัด ขาดการเชื่อมโยงกับแหล่ง ท่องเที่ยวในลำปาง
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	GIS & Smart Farming: ใช้แอปฯ แผนที่ดินและ ระบบแจ้งเตือนสภาพ อากาศรายแปลง เพื่อ วางแผนปลูกให้แม่นยำ	Smart Drying System: ระบบโรงอบแห้งพลังงาน แสงอาทิตย์ที่ควบคุมผ่าน IoT เพื่อควบคุมคุณภาพข้าว	Digital Marketplace: แพลตฟอร์มปึกหมุด "ข้าวดีงาม" เชื่อมโยง ร้านอาหารและที่พักใน จังหวัดลำปาง
มิติคน	สถานการณ์ปัจจุบัน	กลุ่มเกษตรกรไม่ เข้มแข็ง ต่างคนต่างทำ ขาดคนรุ่นใหม่มาสานต่อ	มีการรวมกลุ่มบ้างแต่ ขาดทักษะการบริหาร จัดการและการใช้ เทคโนโลยี	ผู้บริโภคต้องการข้าว ปลอดภัยแต่เข้าไม่ถึงกลุ่ม ผู้ผลิตโดยตรง
	ปัญหา Pain point	เกษตรกรไม่มีการรวมกลุ่ม ผลิตและขาย ทำให้ถูกกด ราคา ราคาไม่แน่นอน	ขาดเงินทุนหมุนเวียนใน การรับซื้อข้าวจาก สมาชิกกลุ่ม	คนภายนอกไม่รู้จัก "ข้าวอ่างทอง" ว่าแตกต่าง จากที่อื่นอย่างไร
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	Co-operative Platform: แอปฯ บริหารกลุ่ม เกษตรกร (บันทึกการขายรับ- จ่าย, สถิติผลผลิต)	Financial Tech: แอปฯ สนับสนุนสินเชื่อ ดอกเบี้ยต่ำ (Digital Lending) สำหรับกลุ่ม เกษตรกร	Storytelling Content: ใช้ Social Media และ QR Code เล่าเรื่อง "คนปลูก ข้าว" เพื่อสร้าง Value Added
มิติสินค้า	สถานการณ์ปัจจุบัน	ใช้พันธุ์ข้าวเดิมต่อเนื่อง หลายปี ข้าวปนเยอะ คุณภาพเมล็ดไม่สม่ำเสมอ	เน้นขายข้าวสารบรรจุ กระสอบ หรือ ถุงพลาสติกใส่ทั่วไป	ผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่เป็น ข้าวสารดิบ ยังไม่มีการแปรรูป ที่หลากหลาย
	ปัญหา Pain point	ผลผลิตต่อไร่ต่ำ ข้าวเมล็ด หักเยอะจากการสี	บรรจุภัณฑ์ไม่ดึงดูดใจ เก็บได้ไม่นาน มอดขึ้น ง่าย	ขาดการสร้างแบรนด์สินค้า สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ของอ่างทอง
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	Seed Tracking App: ระบบตรวจสอบคุณภาพ และที่มาของเมล็ดพันธุ์ ข้าวบริสุทธิ์	Vacuum Packaging: เทคโนโลยีบรรจุภัณฑ์ สุญญากาศและฉลาก อัจฉริยะระบุวันผลิต	E-Commerce/Line Shopping: ระบบสั่งซื้อ สินค้าแปรรูปจากข้าว (เช่น ข้าวแต่น้ำแตงโม, ข้าวพอง

บทที่ ๓

บทสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

๑. แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการ

ตารางที่ ๓๖ แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)

(โครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาและสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่และเกษตรกรปราดเปรื่อง)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาและสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่และเกษตรกรปราดเปรื่อง
๒. ชื่อแผนงาน	แผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก
๓. แนวทางการพัฒนา	การสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็นผู้ประกอบการเกษตร
๔. หลักการและเหตุผล	ปัจจุบันเกษตรกรมีอายุเพิ่มมากขึ้นแรงงานภาคการเกษตรน้อยลง เนื่องจากแรงงานเคลื่อนย้ายไปทำงานประจำ แต่ยังมีเกษตรกรบางรายที่กลับภูมิลำเนาและสนใจในการทำเกษตรแบบผสมผสาน เพื่อกลับมาพัฒนาอาชีพการเกษตรและบ้านเกิด โครงการนี้จึงถือได้ว่าเป็นการสร้างเครือข่ายให้กับเกษตรกรรุ่นใหม่ได้และเกษตรกรปราดเปรื่อง
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑) เพื่อให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรมีความรู้ความสามารถ พึ่งพาตนเองได้ มีการดำเนินกิจกรรมการเกษตรอย่างต่อเนื่องและมีรายได้เพิ่มขึ้น ๒) เพื่อให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรได้รับองค์ความรู้ใหม่ๆ และสามารถนำไปปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ ๓) เพื่อสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่และเกษตรกรปราดเปรื่อง เข้าสู่ภาคการเกษตร
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	เกษตรกรรุ่นใหม่และเกษตรกรปราดเปรื่อง ๑๐ ตำบลๆละ ๒ ราย รวมจำนวน ๒๐ ราย
๗. พื้นที่เป้าหมาย	๑๐ ตำบล ได้แก่ ตำบลหลวงเหนือ ตำบลหลวงใต้ ตำบลบ้านอ้อน ตำบลปงเตา ตำบลบ้านร้อง ตำบลแม่ตึบ ตำบลนาแก ตำบลบ้านโป่ง ตำบลบ้านหวด และตำบลบ้านแหง
๘. กิจกรรมหลัก	๑.การเตรียมการ ๑.๑ ประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๑.๒ จัดทำเวทีชุมชนระดับตำบล เพื่อประชาสัมพันธ์ และกำหนดเป้าหมายเข้าร่วมโครงการ ๒.การดำเนินโครงการ กิจกรรมที่ ๑ : การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการผลิตและการแปรรูปสินค้าข้าว ๑) ด้านการดำเนินกิจกรรมการเกษตรตามแนวทางของเศรษฐกิจพอเพียง ๒) การเพิ่มมูลค่าการผลิตสินค้าเกษตร กิจกรรมที่ ๒ : ศึกษาดูงานเกษตรกรรุ่นใหม่ในพื้นที่อำเภองาว

หัวข้อ	รายละเอียด
๙. หน่วยงานดำเนินการ	-สนง.กษอ.จาว -อปท.ทุกแห่ง -อำเภอจาว -สนง.กษจ.ลำปาง
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ตุลาคม ๒๕๖๙ - กันยายน ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	๒๑,๒๐๐ บาท ขอรับสนับสนุนจาก อปท.ทุกแห่ง
๑๒. ผลผลิต (Output)	เกษตรกรรุ่นใหม่และเกษตรกรปราชญ์ จำนวน ๒๐ ราย เข้าสู่ภาคการเกษตร
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	เกษตรกรรุ่นใหม่และเกษตรกรปราชญ์ จำนวน ๒๐ ราย มีความรู้ความสามารถ พึ่งพาตนเองได้ มีการดำเนินกิจกรรมการเกษตร การผลิตและการแปรรูปสินค้าข้าวอย่างต่อเนื่องและมีรายได้เพิ่มขึ้น

ตารางที่ ๓๗ แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)

(โครงการส่งเสริมและพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าข้าวแก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชน)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมและพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าข้าวแก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชน
๒. ชื่อแผนงาน	แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า
๓. แนวทางการพัฒนา	มุ่งเน้นการ "พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการและวิสาหกิจชุมชน" ในด้านการประกอบธุรกิจ การบริหารจัดการ การตลาด และการเข้าถึงแหล่งทุน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
๔. หลักการและเหตุผล	สินค้าทางการเกษตรของอำเภองาว มีหลายชนิด เช่น ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ลำไย กระเทียม และหอมแดง ราคาผลผลิตขึ้นอยู่พ่อค้าคนกลาง ส่วนน้อยที่ยังแปรรูปผลผลิตและได้รับรองมาตรฐาน เกษตรกรไม่นิยมแปรรูปผลผลิตเนื่องจากให้ผลตอบแทนต่ำ เกษตรกรมีภาระหนี้สินที่ต้องใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ทำให้ไม่มีแรงจูงใจในการแปรรูปหรือไม่มีตลาดรองรับที่แน่นอน กลุ่มวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่อำเภองาว ถือเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักในการแปรรูปผลผลิต โดยการนำภูมิปัญญาเดิมมาพัฒนาต่อยอดให้เกิดผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ และเป็นการสร้างเอกลักษณ์สินค้าและบรรจุภัณฑ์ให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชน
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑) เพื่อพัฒนารูปแบบของบรรจุภัณฑ์ให้มีความโดดเด่น ๒) เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้า ๓) เพื่อให้สินค้าเป็นที่จดจำได้ง่าย ๔) เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรรูปแบบออนไลน์
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้แปรรูปสินค้าเกษตร ชนิดข้าว จำนวน ๑๐ ตำบล ตำบลละ ๑ กลุ่ม กลุ่มละ ๗ ราย รวม ๗๐ ราย
๗. พื้นที่เป้าหมาย	๑๐ ตำบล ได้แก่ ตำบลหลวงเหนือ ตำบลหลวงใต้ ตำบลบ้านอ้อน ตำบลปงเตา ตำบลบ้านร้อง ตำบลแม่ตึบ ตำบลนาแก ตำบลบ้านโป่ง ตำบลบ้านหวด และตำบลบ้านแหง
๘. กิจกรรมหลัก	๑.การเตรียมการ ๑.๑ ประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๑.๒ จัดทำเวทีชุมชนระดับตำบล เพื่อประชาสัมพันธ์ และกำหนดเป้าหมายเข้าร่วมโครงการ ๒.การดำเนินโครงการ กิจกรรมที่ ๑ : การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการผลิตและการแปรรูปสินค้าข้าว ๑)การพัฒนารูปแบบของบรรจุภัณฑ์ให้มีความโดดเด่นและเพิ่มมูลค่าของสินค้า ๒)การเพิ่มช่องทางการตลาดขายสินค้าออนไลน์ กิจกรรมที่ ๒ : วางแผน ติดตามและประเมินผล

หัวข้อ	รายละเอียด
๙. หน่วยงานดำเนินการ	-สนง.กษอ.งาว -สกร.อ.งาว -อปท.ทุกแห่ง -อำเภองาว -สนง.กษจ.ลำปาง
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ตุลาคม ๒๕๖๙ - กันยายน ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	๓๖,๒๐๐ บาท ขอรับสนับสนุนจาก อปท.ทุกแห่ง
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑) พัฒนารูปแบบของบรรจุภัณฑ์ให้มีความโดดเด่น ๒) เพิ่มมูลค่าของสินค้าสินค้าข้าวเป็นที่จดจำได้ง่าย ๓) เพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตร
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้แปรรูปสินค้าเกษตรชนิดข้าว จำนวน ๑๐ กลุ่ม พัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้มีความโดดเด่นและเพิ่มมูลค่าของสินค้า กลุ่มละ ๑ ผลิตภัณฑ์

ตารางที่ ๓๘ แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)

(โครงการส่งเสริมการแปรรูปและพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าข้าวแก่กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร)

หัวข้อ	รายละเอียด
๓. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมการแปรรูปและพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าข้าวแก่กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
๒. ชื่อแผนงาน	แผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก
๓. แนวทางการพัฒนา	การพัฒนาเกษตรเชิงคุณภาพ เกษตรแปรรูปมูลค่าสูงสินค้าข้าว ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี ยกระดับการผลิตเกษตรแปรรูปที่มีคุณภาพมาตรฐานโดดเด่นของภาคเหนือ และของประเทศ ภายใต้นโยบาย BCG Model
๔. หลักการและเหตุผล	สินค้าทางการเกษตรของอำเภองาวมีหลายชนิด เช่น ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ลำไย กระเทียม และหอมแดง ราคาผลผลิตขึ้นอยู่พ่อค้าคนกลาง ส่วนน้อยที่ยังแปรรูปผลผลิต เกษตรกรไม่นิยมแปรรูปผลผลิตเนื่องจากให้ผลตอบแทนต่ำ เกษตรกรมีภาระหนี้สินที่ต้องใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ทำให้ไม่มีแรงจูงใจในการแปรรูปหรือไม่มีตลาดรองรับที่แน่นอน กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในพื้นที่อำเภองาวถือเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักในการแปรรูปผลผลิต โดยการนำภูมิปัญญาเดิมมาพัฒนาต่อยอดให้เกิดผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ และเป็นการสร้างเอกลักษณ์สินค้าและบรรจุภัณฑ์ให้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑) เพื่อพัฒนารูปแบบของบรรจุภัณฑ์ให้มีความโดดเด่นเป็นที่จดจำได้ง่าย ๒) เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้า
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรผู้แปรรูปสินค้าเกษตรสินค้าข้าว จำนวน ๑๐ ตำบล ตำบลละ ๑ กลุ่ม กลุ่มละ ๑๐ ราย รวม ๑๐๐ ราย
๗. พื้นที่เป้าหมาย	๑๐ ตำบล ได้แก่ ตำบลหลวงเหนือ ตำบลหลวงใต้ ตำบลบ้านอ้อ ตำบลปงเตา ตำบลบ้านร้อง ตำบลแม่ตึบ ตำบลนาแก ตำบลบ้านโป่ง ตำบลบ้านหวด และตำบลบ้านแหง
๘. กิจกรรมหลัก	๑.การเตรียมการ ๑.๑ ประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๑.๒ จัดทำเวทีชุมชนระดับตำบล เพื่อประชาสัมพันธ์ และกำหนดเป้าหมายเข้าร่วมโครงการ ๒.การดำเนินโครงการ กิจกรรมที่ ๑ : การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการผลิตและการแปรรูปสินค้าข้าว ๑)การพัฒนารูปแบบของบรรจุภัณฑ์ให้มีความโดดเด่นและเพิ่มมูลค่าของสินค้า ๒)การเพิ่มช่องทางการตลาดขายสินค้าออนไลน์ กิจกรรมที่ ๒ : วางแผน ติดตามและประเมินผล

หัวข้อ	รายละเอียด
๙. หน่วยงานดำเนินการ	-สนง.กษอ.งาว -สกร.อ.งาว -สนง.พช.อ.งาว -อปท.ทุกแห่ง -อำเภองาว -สนง.กษจ.ลำปาง
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ตุลาคม ๒๕๖๙ - กันยายน ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	๕๐,๒๐๐ บาท ขอรับสนับสนุนจาก อปท.ทุกแห่ง
๑๒. ผลผลิต (Output)	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์สินค้าข้าวให้มีความโดดเด่น
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑) ยอดจำหน่ายของสินค้าเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๐ ๒) สินค้ามีการพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าข้าว จำนวน ๑ แบบบรรจุภัณฑ์

ตารางที่ ๓๙ แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)

(โครงการส่งเสริมการทำแปลงเรียนรู้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่นสินค้าข้าว)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมการทำแปลงเรียนรู้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่นสินค้าข้าว
๒. ชื่อแผนงาน	แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า
๓. แนวทางการพัฒนา	การบริหารจัดการองค์ความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรและบริการ
๔. หลักการและเหตุผล	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ในพื้นที่อำเภองานได้ดำเนินกิจกรรมการเกษตรด้านการผลิตพืชที่แตกต่างกันไป มีฐานการเรียนรู้ด้านต่างๆ ปัจจุบันฐานการเรียนรู้ภายใน ศพก. นั้นมีความเสื่อมโทรมตามระยะเวลา ทำให้ผู้ที่มาเรียนรู้ภายในศูนย์ อาจได้รับความรู้ได้ไม่ดีเท่าที่ควร ดังนั้นจึงอยากปรับปรุงฐานการเรียนรู้ภายใน ศพก. เพื่อให้เกษตรกรที่เข้ามาเรียนรู้ได้นำความรู้ไปปรับใช้ ในอาชีพเกษตรกรรมต่อไป
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	เพื่อให้เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการผลิตพืชที่หลากหลายตลอดจนเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตร ภูมิปัญญาท้องถิ่น
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรหลัก และเครือข่าย จำนวน ๑๑ ศูนย์ ได้รับการปรับปรุงฐานการเรียนรู้ สินค้าข้าว
๗. พื้นที่เป้าหมาย	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรหลัก และเครือข่าย จำนวน ๑๑ ศูนย์ ได้แก่ ตำบลหลวงเหนือ ตำบลหลวงใต้ ตำบลบ้านอ้น ตำบลปงเตา ตำบลบ้านร้อง ตำบลแม่ตึบ ตำบลนาแก ตำบลบ้านโป่ง ตำบลบ้านหวด และตำบลบ้านแหง
๘. กิจกรรมหลัก	๑.การเตรียมการ ๑.๑ ประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๒.การดำเนินโครงการ กิจกรรมที่ ๑ สนับสนุนการทำฐานการเรียนรู้การผลิตและการแปรรูปสินค้าข้าว
๙. หน่วยงานดำเนินการ	-สนง.กษอ.งาว -อปท.ทุกแห่ง -อำเภองาว -สนง.กษจ.ลำปาง
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ตุลาคม ๒๕๖๙ - กันยายน ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	๕๕๕,๐๐๐ บาท ขอรับสนับสนุนจาก อปท.ทุกแห่ง / อบจ.ลำปาง
๑๒. ผลผลิต (Output)	เกษตรกรมีแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตร ภูมิปัญญาท้องถิ่นสินค้าข้าว

หัวข้อ	รายละเอียด
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) มีการปรับปรุงฐานการเรียนรู้ภายใน ศพก. และมีเกษตรกรเข้ามาเรียนรู้เพิ่มขึ้น

ตารางที่ ๔๐ แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)
(โครงการรณรงค์ลดการเผาเศษวัสดุการเกษตรในไร่นา)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการรณรงค์ลดการเผาเศษวัสดุการเกษตรในไร่นา
๒. ชื่อแผนงาน	แผนงานยุทธศาสตร์จัดการมลพิษและสิ่งแวดล้อม
๓. แนวทางการพัฒนา	การป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM๒.๕) ซึ่งเป็นวาระสำคัญของจังหวัดลำปาง
๔. หลักการและเหตุผล	อำเภองาว มีการปลูกพืชเศรษฐกิจมากที่สุดในจังหวัดลำปาง ซึ่งในแต่ละปีหลังจากการเก็บเกี่ยว พบว่าเกษตรกรมีการเผาวัสดุทางการเกษตรเป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นวัชพืชธรรมชาติที่สามารถนำมาแปรรูปได้ และมีประโยชน์ การรณรงค์เพื่อลดการเผาเศษวัสดุการเกษตรในไร่นา สามารถใช้วัตถุดิบที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแทนที่จะเผาทิ้งเหลือปล่อยให้ย่อยสลายเสียหายไปโดยเปล่าประโยชน์
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑) เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรลดการเผาเศษวัสดุการเกษตรในไร่นา ๒) เพื่อนำวัสดุเหลือจากไร่นามาทำให้เกิดประโยชน์
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	เกษตรกรพื้นที่อำเภองาว จำนวน ๑๐ ตำบล ละ ๓๐ ราย รวม ๓๐๐ ราย
๗. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่อำเภองาว จำนวน ๑๐ ตำบล ได้แก่ ตำบลหลวงเหนือ ตำบลหลวงใต้ ตำบลบ้านอ้อน ตำบลปงเตา ตำบลบ้านร้อง ตำบลแม่ตึบ ตำบลนาแก ตำบลบ้านโป่ง ตำบลบ้านหวด และตำบลบ้านแหง
๘. กิจกรรมหลัก	๑.การเตรียมการ ๑.๑ ประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๑.๒ จัดทำเวทีชุมชนระดับตำบล เพื่อประชาสัมพันธ์ และกำหนดเป้าหมายเข้าร่วมโครงการ ๒.การดำเนินโครงการ กิจกรรมที่ ๑ : การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยี ๑) สร้างความตระหนักในการลดการเผา ผลเสียของการเผา และประโยชน์ของการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาแปรรูป ๒) สาธิตการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาแปรรูป เช่น ฟางข้าว เศษพืช อื่นๆ กิจกรรมที่ ๒ : วางแผน ติดตามและประเมินผล
๙. หน่วยงานดำเนินการ	-สนง.กษอ.งาว -สพด.ลำปาง -อปท.ทุกแห่ง -อำเภองาว -สนง.กษจ.ลำปาง

๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ตุลาคม ๒๕๖๙ - กันยายน ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	๑๖๓,๐๐๐ บาท ขอรับสนับสนุนจาก อปท.ทุกแห่ง / อบจ.ลำปาง
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑) เกษตรลดการเผาเศษวัสดุการเกษตรในไร่นา ๒) เกษตรนำวัสดุเหลือจากไร่นามาทำให้เกิดประโยชน์
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑) การลดสถิติจุดความร้อน (Hotspot): จำนวนการเผาในพื้นที่เป้าหมายลดลงอย่างเห็นได้ชัดเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ๒) การปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการ เกษตรกรเปลี่ยนจากการเผาเป็นการไถกลบหรือการทำเกษตรแบบปลอดการเผา

ตารางที่ ๔๑ แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)

(โครงการส่งเสริมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์/ปุ๋ยชีวภาพในการผลิตข้าวคุณภาพ)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์/ปุ๋ยชีวภาพในการผลิตข้าวคุณภาพ
๒. ชื่อแผนงาน	แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า
๓. แนวทางการพัฒนา	การลดต้นทุนการผลิตเกษตร และการยกระดับสู่การเป็น "ฐานการผลิตเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัยในการผลิตข้าวคุณภาพ"
๔. หลักการและเหตุผล	ปัจจุบันปุ๋ยเคมีมีราคาที่สูงขึ้นและเกษตรกรส่วนใหญ่มีการใช้ปุ๋ยเคมีกันมาก ทำให้ดินขาดความร่วนซุย และยังทำให้มีต้นทุนการผลิตที่สูง การใช้ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยชีวภาพ เพื่อปรับปรุงบำรุงดินจึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยฟื้นฟูให้ดินมีสภาพที่เหมาะสมกับการปลูกพืช และเป็นการช่วยลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลกำไรให้แก่เกษตรกร
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑) เพื่อลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยในการผลิตในการผลิตข้าวคุณภาพ ๒) เพื่อส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยชีวภาพ แทนการใช้ปุ๋ยเคมี ๓) เพื่อปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	เกษตรกรพื้นที่อำเภองาว จำนวน ๑๐ ตำบล ละ ๓๐ ราย รวม ๓๐๐ ราย
๗. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่อำเภองาว จำนวน ๑๐ ตำบล ได้แก่ ตำบลหลวงเหนือ ตำบลหลวงใต้ ตำบลบ้านอ้อน ตำบลปงเตา ตำบลบ้านร้อง ตำบลแม่ตึบ ตำบลนาแก ตำบลบ้านโป่ง ตำบลบ้านหวด และตำบลบ้านแหง
๘. กิจกรรมหลัก	๑.การเตรียมการ ๑.๑ ประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๑.๒ จัดทำเวทีชุมชนระดับตำบล เพื่อประชาสัมพันธ์ และกำหนดเป้าหมายเข้าร่วมโครงการ ๒.การดำเนินโครงการ กิจกรรมที่ ๑ : การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีในการผลิตข้าวคุณภาพ ๑) การใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสม ๒) การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน ๓) การผลิตปุ๋ยหมักจากฟางข้าว/เศษพืช ๔) สาธิตการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาแปรรูป กิจกรรมที่ ๒ : วางแผน ติดตามและประเมินผล

หัวข้อ	รายละเอียด
๙. หน่วยงานดำเนินการ	-สนง.กษอ.จาว -สพด.ลำปาง -อปท.ทุกแห่ง -อำเภอจาว -สนง.กษจ.ลำปาง
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ตุลาคม ๒๕๖๙ - กันยายน ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	๑๘๓,๐๐๐ บาท ขอรับสนับสนุนจาก อปท.ทุกแห่ง / อบจ.ลำปาง
๑๒. ผลผลิต (Output)	เกษตรกรจำนวน ๓๐๐ ราย มีการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสานและลดต้นทุนการผลิต มีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยชีวภาพเพิ่มมากขึ้น
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	การลดรายจ่ายภาคการเกษตร เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการซื้อปุ๋ยเคมีลงได้อย่างน้อย ๒๐-๓๐% (หรือตามเป้าหมายโครงการ) จากการใช้ปุ๋ยที่ผลิตเอง

๒. สรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

ตารางที่ ๔๒ แสดงสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

โครงการ	ปัจจัยขาเข้า (Input)	กิจกรรม/กระบวนการ (Activities)	ผลการดำเนินงาน			แหล่งงบประมาณ	ปีที่ดำเนินการ
			ผลผลิต (Output) (เห็นผลทันทีหรือภายใน ๑ปี)	ผลลัพธ์ (Outcome) (เห็นผลภายใน ๒ ปี)	ผลกระทบ (Impact) (เห็นผลภายใน ๓ - ๕ ปี)		
โครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาและสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่และเกษตรกรปราดเปรื่อง (Young Smart Farmer & Smart Farmer)	งบประมาณจากอปท., วิทยาการ, หลักสูตรเทคโนโลยี	๑.การเตรียมการ ๑.๑ ประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๑.๒ จัดทำเวทีชุมชนระดับตำบล เพื่อประชาสัมพันธ์ และกำหนดเป้าหมายเข้าร่วมโครงการ ๒.การดำเนินโครงการ กิจกรรมที่ ๑ : การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการผลิตและการแปรรูปสินค้าข้าว กิจกรรมที่ ๒ : ศึกษาดูงาน	เกษตรกรรุ่นใหม่และเกษตรกรปราดเปรื่องได้รับการอบรม ทักษะการเป็นผู้ประกอบการ และมีความรู้ด้านเทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่	เกษตรกรรุ่นใหม่และเกษตรกรปราดเปรื่องนำเทคโนโลยีไปใช้พัฒนาฟาร์ม และสามารถลดต้นทุน/เพิ่มรายได้	เกิดเครือข่าย Young Smart Farmer และ Smart Farmer ที่เข้มแข็ง และเป็นต้นแบบในชุมชน เกิดผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) ที่ช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจเกษตรในพื้นที่	ขอรับสนับสนุนจาก อปท.ทุกแห่ง	๒๕๗๐
โครงการส่งเสริมและพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าข้าวแก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชน	งบประมาณอปท., ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ	๑.การเตรียมการ ๑.๑ ประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๑.๒ จัดทำเวทีชุมชนระดับตำบล เพื่อประชาสัมพันธ์ และกำหนดเป้าหมายเข้าร่วมโครงการ ๒.การดำเนินโครงการ กิจกรรมที่ ๑ : การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีสินค้าข้าว กิจกรรมที่ ๒ วางแผน ติดตามและประเมินผล	มีต้นแบบบรรจุภัณฑ์ใหม่ที่สวยงามและเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์สินค้าข้าว	ผลิตภัณฑ์มียอดขายเพิ่มขึ้นจากการปรับปรุงรูปลักษณ์และขยายตลาดสู่แพลตฟอร์ม ออนไลน์ได้	สินค้าเกษตรแปรรูปสินค้าข้าวของชุมชนเป็นที่ยอมรับ และสร้างชื่อเสียง มีแบรนด์สินค้าชุมชนเป็นที่รู้จักในระดับจังหวัดหรือระดับประเทศ	ขอรับสนับสนุนจาก อปท.ทุกแห่ง	๒๕๗๐

โครงการ	ปัจจัยขาเข้า (Input)	กิจกรรม/กระบวนการ (Activities)	ผลการดำเนินงานกิจกรรม			แหล่ง งบประมาณ	ปีที่ ดำเนินการ
			ผลผลิต (Output) (เห็นผลทันทีหรือภายใน ๑ ปี)	ผลลัพธ์ (Outcome) (เห็นผลภายใน ๒ ปี)	ผลกระทบ (Impact) (เห็นผลภายใน ๓ - ๕ ปี)		
โครงการส่งเสริมการแปรรูป และพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้า ข้าวแก่กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	งบประมาณ อปท., วัสดุ อุปกรณ์แปรรูป	๑.การเตรียมการ ๑.๑ ประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๑.๒ จัดทำเวทีชุมชนระดับตำบล เพื่อ ประชาสัมพันธ์ และกำหนดเป้าหมาย เข้าร่วมโครงการ ๒.การดำเนินโครงการ กิจกรรมที่ ๑ : การถ่ายทอดความรู้และ เทคโนโลยีการผลิตและการแปรรูป สินค้าข้าว กิจกรรมที่ ๒ : วางแผน ติดตามและ ประเมินผล	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรผลิต สินค้าที่ได้มาตรฐาน (เช่น ออย./GMP)	สินค้ามีความน่าเชื่อถือ ผู้บริโภคเชื่อมั่น และเข้าสู่ ตลาด Modern Trade ได้	สมาชิกกลุ่มแม่บ้าน เกษตรกรมีรายได้เสริมที่ แน่นอนและคุณภาพชีวิตที่ ดีขึ้น ยกระดับคุณภาพชีวิต และเศรษฐกิจฐานรากของ คนในชุมชน	ขอรับสนับสนุน จาก อปท.ทุก แห่ง	๒๕๗๐
โครงการส่งเสริมการทำแปลง เรียนรู้เทคโนโลยีและภูมิ ปัญญาท้องถิ่นสินค้าข้าว	งบประมาณ อปท., พื้นที่ แปลงสาธิต	๑.การเตรียมการ ๑.๑ ประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๑.๒ จัดทำเวทีชุมชนระดับตำบล เพื่อ ประชาสัมพันธ์ และกำหนดเป้าหมาย เข้าร่วมโครงการ ๒.การดำเนินโครงการ กิจกรรมที่ ๑ : การถ่ายทอดความรู้และ เทคโนโลยีการผลิตและการแปรรูป สินค้าข้าว กิจกรรมที่ ๒ : วางแผน ติดตามและ ประเมินผล	มีแปลงสาธิตที่เป็นแหล่ง ถ่ายทอดความรู้และภูมิ ปัญญาประจำตำบลให้คน ในพื้นที่	เกษตรกรในพื้นที่เข้าศึกษาดู งานและนำไปปรับใช้ในพื้นที่ ของตนเองได้จริง	ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้รับการ สืบทอดและต่อยอดด้วย เทคโนโลยีสมัยใหม่	ขอรับสนับสนุน จาก อปท.ทุก แห่ง	๒๕๗๐

โครงการ	ปัจจัยขาเข้า (Input)	กิจกรรม/กระบวนการ (Activities)	ผลการดำเนินงานกิจกรรม			แหล่ง งบประมาณ	ปีที่ ดำเนินการ
			ผลผลิต (Output) (เห็นผลทันทีหรือภายใน ๑ ปี)	ผลลัพธ์ (Outcome) (เห็นผลภายใน ๒ ปี)	ผลกระทบ (Impact) (เห็นผลภายใน ๓ - ๕ ปี)		
โครงการรณรงค์ลดการเผา เศษวัสดุการเกษตรในไร่นา	งบประมาณ อปท., วัสดุ สนับสนุนการ ทำฐานเรียนรู้	๑.การเตรียมการ ๑.๑ ประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๒.การดำเนินโครงการ กิจกรรมที่ ๑ : สนับสนุนการทำฐานการ เรียนรู้	เกษตรกรมีความรู้เรื่อง โทษของการเผาและวิธี จัดการเศษวัสดุเหลือใช้ ทางการเกษตร	สถิติจุดความร้อน (Hotspot) ลดลง เกษตรกรเปลี่ยนมาไถกลบ หรือทำปุ๋ย	ปัญหาหมอกควันและ PM ๒.๕ ลดลง สุขภาพ คนในชุมชนและ สิ่งแวดล้อมดีขึ้น	ขอรับสนับสนุน จาก อปท.ทุก แห่ง	๒๕๗๐
โครงการส่งเสริมการผลิตปุ๋ย อินทรีย์/ปุ๋ยชีวภาพในการผลิต ข้าวคุณภาพ	งบประมาณ อปท., วัสดุ ผลิตปุ๋ย อินทรีย์	๑.การเตรียมการ ๑.๑ ประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๑.๒ จัดทำเวทีชุมชนระดับตำบล เพื่อ ประชาสัมพันธ์ และกำหนดเป้าหมายเข้าร่วม โครงการ ๒.การดำเนินโครงการ กิจกรรมที่ ๑ : การถ่ายทอดความรู้และ เทคโนโลยีการผลิตและการแปรรูปสินค้าข้าว กิจกรรมที่ ๒ : วางแผน ติดตามและ ประเมินผล	เกษตรกรผลิตปุ๋ยอินทรีย์ คุณภาพดีจากวัสดุเหลือใช้ ในไร่นาได้เอง	สภาพดินได้รับการฟื้นฟูให้ สมบูรณ์ขึ้น และลดการ พึ่งพาปุ๋ยเคมีราคาแพง	เกษตรกรลดหนี้สินภาค ครัวเรือนและมีระบบ การเกษตรที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม	ขอรับสนับสนุน จาก อปท.ทุก แห่ง	๒๕๗๐

บรรณานุกรม

ที่ว่าการอำเภองาว จังหวัดลำปาง, พ.ศ.๒๕๖๘

สถิติประชากรทางการทะเบียนราษฎร สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง
(<https://stat.bora.dopa.go.th>), พ.ศ.๒๕๖๘. สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๙.

แผนที่และสารสนเทศดิน การใช้และบริหารจัดการที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน
กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๙

กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๘

ศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคเหนือ, พ.ศ.๒๕๖๘

รายงานภูมิอากาศพร้อมสภาพอากาศ (<https://th.weatherspark.com>), พ.ศ.๒๕๖๘.
สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๙.

โครงการชลประทานลำปาง กรมชลประทาน, พ.ศ.๒๕๖๘

ระบบบริหารจัดการข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน กรมชลประทาน
(<https://lddzoning.ddd.go.th/webmapiis>), พ.ศ.๒๕๖๘. สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๙.

ระบบบริการข้อมูลบ่อน้ำบาดาล กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (<https://www.dgr.go.th/th/contact>), พ.ศ.๒๕๖๘.
สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๙.

สำนักงานเกษตรอำเภองาว, พ.ศ.๒๕๖๘

สำนักงานปศุสัตว์อำเภองาว, พ.ศ.๒๕๖๘

สำนักงานประมงอำเภองาว, พ.ศ.๒๕๖๘

สำนักทะเบียนอำเภองาว, พ.ศ.๒๕๖๘

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภองาว, พ.ศ.๒๕๖๘

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำปาง, พ.ศ.๒๕๖๘

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดลำปาง, พ.ศ. ๒๕๖๘

ศูนย์พัฒนาความรู้การซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. ๒๕๕๙

แผนพัฒนาตำบล ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านร้อง อำเภองาว จังหวัดลำปาง

แผนพัฒนาตำบล ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) องค์การบริหารส่วนตำบลนาแก อำเภองาว จังหวัดลำปาง

แผนพัฒนาตำบล ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) องค์การบริหารส่วนตำบลปงเตา อำเภองาว จังหวัดลำปาง

แผนพัฒนาตำบล ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านอ้อน อำเภองาว จังหวัดลำปาง

แผนพัฒนาตำบล ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโป่ง อำเภองาว จังหวัดลำปาง

แผนพัฒนาตำบล ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแหง อำเภองาว จังหวัดลำปาง

แผนพัฒนาตำบล ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ต๊ำ อำเภองาว จังหวัดลำปาง

แผนพัฒนาตำบล ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหวด อำเภองาว จังหวัดลำปาง

บรรณานุกรม (ต่อ)

Fast BI (Farmer Analytic System of Thailand) (https://aiu.doae.go.th/bi_report/bi_report๑)
ข้อมูลปี ๒๕๖๗ ตัดยอด ๓๐ เมษายน ๒๕๖๘, พ.ศ.๒๕๖๘. สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๙.

ระบบทะเบียนเกษตรกรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร (<http://farmer.doae.go.th>), พ.ศ.๒๕๖๘.
สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๙.

ระบบภูมิสารสนเทศการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร (<https://geoplots.doae.go.th/indexssmap>),
พ.ศ.๒๕๖๘. สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๙.

ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์ (<https://agri-map-online.moac.go.th>), พ.ศ.๒๕๖๘.
สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๙.